Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 108	לאָדז, דינסטאג, ד׳ אייר תרצ״ב	צענטער יאהרגאנג	Łódź, Wtorek, 10 maja 1932 r.	№ 108

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאָווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

היינט וועט געוועהלט ווערען
א פרעזידענט פון דער פראנצויזישער רעפובליק
די קאנדידאטען זענען: לעברען און פענלעווע

פאַריז, 9. (ספּ. טעל.) היינט וועט די נאַציאָנאַל־פערזאַמלונג וועהלען אַ נייעם פרעזידענט פון דער פראַנצויזישער רעפובליק אויפ׳ן אָרט פון ערמאָרדעטען פרעזידענט דומער.

באַלד נאָך די וואַהל וועט טאַרדיע איבערגעבען דעם נייעם פרעזידענט די דימיסיע פון איצטיגען קאַבינעט. דער מיניסטעררעט־ראַט האָט בעשלאָסען צו בעטען דעם נייעם פרעזידענט אַז צוליב׳ן אויסגאַנג פון די וואַהלען זאָל ער נישט בעשטימען אין נייעם קאַבינעט קיין איין מיטגליד פון די ראַיצטיגער רעגירונג, ביז דער צייט ווען ס׳וועט זיך נישט צונויפקומען דער נייער פּאַרלאַמענט.

פאַריז, 9. (ספּ. טעל.) בעכטען איז אָפיציעל פערעפענטליכט געוואָרען די קאַנדידאַטור פון סענאַט פרעזידענט לעברען, אויפ׳ן אַמט פון רעפובליק־פרעזידענט. לעברען האָט מסכים געווען אַרויסצושטעלען זיין קאַנדידאַטור.

אין די פּאַרלאַמענטאַרישע קרייזען אַגיטירט מען שטאַרק, אַז קיין שום קאָנטר־קאַנדידאַטען זאָלען נישט געשטעלט ווערען, כדי צו ווייזען די נאַציאָנאַלע איינהייט נאָכ׳ן מאָרד פון פרעזידענט דומער.

הערייאָ האָט זיך נאָך נישט אַרויסגעזאָגט וועגען לעבריענס קאַנדידאַטור, די סאָציאַליסטען האָבען אָבער ערקלערט אַז זיי וועלען שטימען געגען איהם.

דער צווייטער עווענטועלער קאַנדידאַט איז פענלעווע, וועלכער האָט זיך נאָך נישט דעצידירט.

פאַריז, 9. (ספּ. טעל.)

שפּעט אין אָוועבד האָט פענלעווע אויסגעדריקט די הסכמה אַרויסצושטעלען זיין קאַנדידאַטור צו די פרעזידענטען־וואַהלען.

צוזישען שרייבער קלאָד פערער, וועלכער איז פערו ... געוואָרען בעת׳ן אַטענטאַט, אויפ׳ן פראַנצויזישען פרעזידענט דומער, האָט מען נעכטען געמאַכט די צווייטע אָפּעראַציע און אַרויסגענומען ד יקויל פון אָרעם.

זיין געזונד־צושטאַנד איז נישט געפעהרליך.

דער שווער־פערוואונדעטער פרעזידענט דומער ווערט אריינגעבראכט אין אויטא

מלוכה־פרעזידענט וועט קומען קיין טשענסטאָכאָוו אויף קוראַציע

טשענסטאָכאָוו, 9. (טעלעפאָניש). ווי מ׳איז דערוויסען זיך וועט אין חודש יוני דער מלוכה־פרעזידענט קומען אויף קוראַציע קיין טשענסטאָכאָוו אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דאָ געוויילט דער דירעקטאָר פון געזונדהייטס - דעפּאַרטאַמענט ד״ר פּיעסטשיזשעוסקי, צוזאַמען מיט אַן אַדיוטאַנט פון מלוכה־פרעזידענט, וועלכע האָבען קאָנפערירט וועגען אַ גאַנצע רייה פראַגען וועלכע זענען פערבונדען מיט דער אַנוועזענהייט פון פרעזידענט אין טשענסטאָכאָוו.

4 פארשלאגען וועגען אונצוטרוי פאר דער דייטשער רעגירונג
אויף דער נעכטיגער זיצונג פון רייכסטאג

בערלין, 9 (ספּ טעל.) היינט איז געעפענט געוואָרען די סעסיע פון רייכסטאג. די זיצונג איז פאָרגעקומען אונטערן פאָרזיץ פון פרעז. לעבע. ס׳זענען אריינגעטראָגען געוואָרען 4 פאָרשלאָגען וועגען אונצוטרוי פאַר׳ן גאנצען קאַבינעט. ווייטער האָבען די היטלעריסטען אריינגעטראָגען א פאָרשלאג וועגען אָפּשאַפען דעם דעקרעט מיטאנדערצולאָזען די היטלער־אָפּטיילונגען.

וויצע־מיניסטער קאץ געפאהרען קיין פאריז

וואַרשאַ. 9 (טעלעפאָניש) היינט איז ארויסגעפאָהרען קיין פאריז דער וויצע־מינאַנץ־מיניסטער קאַץ. דער ציל פון זיין רייזע איז ד ווייטערדיגע בעמיהונגען וועגען בעקומען א הלוואה פאר פוילען אויפ׳ן פראנצויזישען מארק.

די ארעסטאנטען־שיף „טשעקא“ שווימט קיין גדיניע

בערלין, 9. (ספּ. טעל.) לויט מעלדונגען פון קעלן איז די ארגענטינער ארעסטאנטען־שיף „טשעקא“ אָפּגעשווימען קיין גדיניע, אויף דער שיף געפינען זיך 15 ארעסטאנטען פוילישע בירגער, וועלכע וועלען ארויסגעזעצט ווערען אין גדיניע.

באטא האט רעדוצירט 7000 ארבייטער
55 טויזענד שיך טעגליכע איבער־פראדוקציע

פּראַג, 9. (ספּ. טעל.) די גרויסע שיך־פאַבריק באטא לעבט איבער איצט א שווערען קריזיס. ס׳זענען דעריבער רעדוצירט געוואָרען 7000 ארבייטער. די טעגליכע איבערפּראדוקציע פון דער פאבריק בעטרעפט 55 טויזענד פּאָר שיך.

טעקסטיל־שטרייק אין ביאליסטאק

ביאַליסטאָק, 9 (ספּ. טעל.) דאָ איז אויסגעבראָכען א שטרייק פון די טעקסטיל־ארבייטער, דער שטרייק ווערט אָנגעפיהרט געמיינזאם דורך אלע טעקסטיל־פעראיינען.

א באמבע פאר׳ן אמעריקאנער קאנסולאט

וואשינגטאָן, 9 (ספּ. טעל.) פאר׳ן בנין פון אמעריקאנער קאָנסולאט אין נאַנקינג האָט מען געוואָרפען א באמבע פּרטים פעהלען.

מין. זאלעסקי פאהרט קיין פאריז

גענף, (9. (ספּ. טעל.) מיניסטער זאַלעסקי פאָהרט מאָרגען קיין פאַריז, כדי אַנטיילצונעהמען מיטוואָך אין דער לויה פון אַלבער טאָמאַ און דאָנערשטאָג אין דער לויה פון פרעזידענט דומער.

גענף ,9. (ספּ. טעל.) דער טויט פון טאָמאַ און פרעזידענט דומער האָט הערפאָרגערופען דערצו אַז די זיצונגען פון דער פעלקער־ליגע זענען אָפּגעלעגט געוואָרען אויף אַ וואָך.

פאַריז, 9. (ספּ. טעל.) די אַלמנה נאָכ׳ן פרעזידענט דומער האָט זיך געווענדעט צום פרעמיער טאַרדיע מיט דעם וואונש אַז נאָך די טרויער־צערעמאָניעס אין פאַנטעאָן זאָל דער טויטער קערפער בעגראָבען ווערען אין פאַמיליען־קבר.

קלאוד פארער ווערט געזונד

פאַריז, 9, (ספּ. טעל.) דעם בעקאַנטען פראַנ

דער קורס פון דאלאר אהן ענדערונג
„באנק פאלסקי“ צאהלט ווייטער 8,85

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש). די שטימונג אויפן דאָלאַר־מאַרק האָט זיך נעכטען בערוהיגט, און די באַנקען ווי אויך אויף דער שוואַרצער בערזע זענען געווען וואָס ווייניגער פערקויפער. די רייהען אין „באַנק פאָלסקי“ זענען אויך קלענער געוואָרען. באַנק פאָלסקי האָט געצאָהלט פאַר קלענערע אָפּשניטען 8.84 און פאַר גרעסערע 8.85. אויף דעם זעלבען קורס האָט מען דעם דאָלאַר געקויפט אין גאַס.

מ׳האָט אויך געצאָהלט פאַר גאָלד־דאָלאַרען האָט מען געצאָהלט 9,08, פאַר פאַפיר־רובעל 87 ...

זיג פון די לינקע אין פראנקרייך

רעגירונגס־פארטייען האבען פערלוירען 80 דעפוטאטען

פאריז, 9 (ספעל. ט.) בעת די זונטאָג'דיגע צוגאַב־וואַהלען צום פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט האָט די רעגירונגס־ריכטונג ווי אויך טאַרדיע גע־ליטען אַ שווערע מפּלה, וואָס ווערט אומעגליך מאַכען, אַז די איצטיגע רעגירונג זאָל זיך דערהאַלטען ביי דער מאַכט.

אויף דער אַלגעמיינער צאָהל פון 615 מאַנ־דאַטען ווייסט מען שוין די רעזולטאַט פון 610.

ביידע בירגערליכע לינקע פּאַרטייען, דאָס הייסט די ראַדיקאַל־סאָציאַליסטען און די רעפּובלי־קאַנער האָבען צוזאַמען מיט די סאָציאַליסטען (אַחוץ קאָמוניסטען) מיט 71 דעפּוטאַטען מעהר ווי דער צענטרום און רעגירונגס־ריכטונגען.

די לינקע קאָאַליציע האָט אין נייעם פּאַר־לאַמענט 360 שטימען געגען 259 שטימען פון דער איצטיגער רעגירונגס־מעהרהייט, די ראַדיקאַלע סאָציאַליסטען האָבען 150 דעפּוטאַטען, די סאָציאַ־ליסטען 130, די ריכטונג פון פּרעמיער טאַרדיע האָט פערלוירען 33 דעפּוטאַטען. טאַרדיע וועט זיך מיטוואָך אָנגעבען אין דימיסיע, דאָס הייסט נאָך די וואַהלען פון נייעם פּרעזידענט.

נאָכ'ן טויט פון אלבער טאמא

די לויה וועט פארקומען אהן שום פייערליכקייטען

פאריז, 9 (ספ. טעל.) אויפ'ן אדרעס פון אינטערנאַציאָנאַלען ארבייטס־ביוראָ, ווי אויך אויף דעם אדרעס פון דער פראַנצויזישער סאָציאַליסטי־שער פּאַרטיי קומען אָן טויזענדער קאָנדאָלענץ־דעפּעשען צוליב'ן טויט פון דירעקטאָר פון אינ־טערנאַציאָנאַלען ארבייטס־ביוראָ אלבער טאָמאַ. ס'איז אויך אָנגעקומען א דעפּעשע פון פּוילישען אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי.

אין הסכם מיט'ן פערלאַנג פון פערשטאָרבע־נעם האָט זיך די אַלמנה געווענדעט צו דער פראַנ־צויזישער רעגירונג מיט דער ביטע, אַז ס'זאָלען נישט איינגעאָרדנעט ווערען קיין שום ספּעציעלע פייערליכקייטען און דער טויטער קערפּער זאָל נישט אויסגעשטעלט ווערען אין ארבייטס־מיניס־טעריום.

די שטילע לויה וועט פאָרקומען מיטוואָך.

בונט אויף די פערואנישע שיפען

בעלאגערונגס־צושטאנד אין פערו

ניו־יאָרק, 9. (ספ. טעל.) אויף די פערו־אַנישע שיפען האָט אויסגעבראָכען אַ בונט פון די מאַטראָסען, די אָפיצירען זענען אַרעסטירט געוואָ־רען דורך די מאַטראָסען.

געגען די צובונטעוועטע האָט מען אַרויסגע־שיקט אַעראָפּלאַנען, וועלכע האָבען אַ'ויסגעוועצט מיליטער און די מאַטראָסען זענען אַרויסגעוועצט גע־וואָרען אויף דער יבשה.

אין פערו איז ערקלערט געוואָרען בעלאַגע־רונגס־צושטאַנד.

אין לימאַ זענען אַרעסטירט געוואָרען פיל סטו־דענטען, וועלכע האָבען איינגעאָרדנעט דעמאָנסטראַ־ציעס געגען אַרעסטירען די רעוואָלוציאָנערע פיהרער בעת דעם צוזאַמענשטויס מיט דער פּאָליציי זענען דרייסיג סטודענטען פערוואונדעט געוואָרען.

די שרעקליכע קאטאסטראפע אין ליאן

אונטער די חורבות געפינען זיך נאָך לעבעדיגע מענשען

פאריז 9 (ספ. טעל.) גאַנץ ליאָן לעבט אונטערן איינדרוק פון דער שרעקליכער קאַטאַס־טראָפע פון די צוויי איינגעפאַלענע הייזער.

דורך דער היינטיגער גאַנצער נאַכט האָט דאָס מיליטער און די פייערלעשער געאַרבייט צו בע־זייטיגען די חורבות און אויסצוגראָבען די 38 פּער־זאָן. די צאָהל טויטע איז נאָך אַלץ נישט פעסט־געשטעלט געוואָרען.

צום האַלבער נאַכט האָט אַ רעטונגס־בריי־גאַדע דערהערט אונטער די חורבות שטאַרקע קרעכצען, נישט קוקענדיג אויף דער גרויסער גע־פאַהר האָבען 5 פייער־לעשער אָנגעהויבען צו זו־כען אונטער די חורבות און טאַקע געפונען נאָך אַ לעבעדיגע פרוי.

שרעקליכע שרפה אין א פאלאץ

17 פערזאן אומגעקומען אין די פלאמען

ניו־יאָרק 9 (ספ. טעל.) פון סאַנ־טיאַגאָ דע טשילי מעלדעט מען וועגן אַ קאַטאַסטראָ־פאַלער שרפה אין ביסקופען־פּאַלאַץ אין וואַלדיוויאַ.

די שרפה איז אויסגעבראָכען ביינאַכט, ווען אַלע זענען שוין געשלאָפען.

אַ טייל פון די איינוואוינער האָט מען בע־וויזען צו ראַטעווען, 17 פערזאָן זענען אומגעקו־מען אין די פלאַמען, דער ביסקופ אַליין איז אומ־געקומען מיט אַ שרעקליכען טויט.

פראצעס פון 25 פערזאן

פאַר געהערען צו דער לעוויצע פ. פ. ס.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש) היינט האָט זיך אָנגעהויבען א פּראָצעס פון 25 פּערזאָן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין געהערען צו פ.פ.ס.־לעוויצע. דער בעשולדיגונגס־אַקט וואַרפט פאָר, אַז די דער־מאָנטע פּאַרטיי איז נאָר געווען אַן עקספּאָזיטור פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, וועלכע האָט זי פינאַנ־סירט. דער הויפּט־אָנגעקלאָגטער הייסט טשעסלאַוו זאַוויסטאָווסקי.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 37 יאָהר מיין הייסגעליבטע פרוי, אונזער ליבע מוטער, טאָכטער און שוועגערין נ"ע

טויבע זאַקס אשת ר' שמואל יוסף נ"י

(פון דערהיים זילדמאַן)

די לויה קומט פאָר היינט, דינסטאַג, ד' אייר תרצ"ב, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז, פּאָלודניאָווע 23, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיעפגעטרויערטע הינטערבליבענע

פילהאַרמאָניע־זאַל, נאַרוטאָוויטש 20

דאָנערשטאָג, דעם 12־טען מאַי, 8.30 אָוונט

לעצטער אונאָבּרופליכער קאָנצערט פון

אימרי אונגאַר

1־טער לאַורעאַט פון שאָפּען־קאָנקורס.

פּרטים אין די אַפישען.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע. 9662

וויכטיג נייעס!

פערקויף

פון פערשידענע בוימוואָלענע רעשטלעך פּאָפּעלין, באַטיסט, לייוונט, מושלין, נאַנסוג א. אז. וו. אויף מעטער און אויף וואָג צו קאָנקורענץ־פּרייזען

מ. לאַנדסבערג

צעגעלניאַנאַ 23, פראָנט, 1. שט.

געדענקט דעם אדרעס!

מאַשין־מצות

ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע, ווי אויך מצה־מעהל, אייער־פערפעל און סובארקעס לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם

מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט־בע־קאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראַל־בעוואוסטער צוקערביע

ב. וויינבערג

38 פּיעטריקאָווער 38

טעל. 143-82

HERMINA WOŁKOWICZÓWNA

MIECZYSŁAW TURSCH

ZAŚLUBIENI.

Warszawa, w maju 1932. 8662

רעשטען

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 5

פראָנט, 2־טער שטאָק

פערשידענע קאַמגאַרנס, ביליצער, טאַמאַשאָווער און לאָדזער אויף אַנציגער און פּאַלטענס

ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען־שטאָפען אויף פּאַלטענס און קאָסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט נאָר

אין פראָנט, II שטאָק

צו דער חתונה פון אונזער חבר'טע

מאַניאַ ווילער

מיט ה' **הערש בער ראָזענבערג**

ווינשען מיר אַ גליקליכע צוקונפט

טוביה ליכאַלאָט און פרוי און קינדער

אויך דאָס פּערסאָנאַל

גרשון ווייסמאַן, עסטערא שטאַטלענדער, מאַניאַ זאַלק, רוכטשע וויגדאָרטשיק.

א גוטער

וועש־מייסטער

וואָס קען בעזאָרגען ארבייט אויף קאָרט און ענג־לישע שטיהל, קען זיך גלייך מעלדען אין די ערשטע מעכאַנישע לײַן־ וועשע־פאַבריק „פּראָגרעס" פּאָלודניאָווע 52, טעלעפאָן 191-34.

מאַשין־לעכער

ווערן אָנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נאַרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

נאַרוטאָוויטשאַ — 20 — זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ — 20 —

אבער־קאַנטאָר משה קוסעוויצקי אין לאָדז!!!

שבת פרשת אמור (14. מאַי 1932) פרייטאָג־צונאַכטס קבלת שבת, צומאָרגענס אום 9 פריה שחרית און מוסף, דער ראש פון די יודישע חזנים אין פוילען, אויבערקאַנטאָר פון דער וואַרשעווער טלאָמאַצקער סינאַגאָגע

ה' משה קוסעוויצקי

האָט ענדליך בעוויליגט אויף איין שבת צו קומען קיין לאָדז. די בעזוכער פון „פיל־האַרמאָניע" וועלען האָבען די זכיה צו הערען דעם גרויסען יודישען קינסטלער, דעם וועלט־בעריהמטען לירישען טענאָר מיט זיינע מתיקות'דיגע תפילות. אויבער־קאַנטאָר משה קוסעוויצקי וועט דאָס מאָל איבעראַשען דעם עולם מיט זיין ערשטקלאַסיגען רעפּערטואַר מיט זיין וואונדערליכען „ספירה"־ציילען, וואָס בעצויבערט די צוהערער.

אינ'ם דאַווענען בעטייליגט זיך דער לאָדזער פּראָפעסיאָנעלער גוט־איינגעשטודירטער כאָר אונטער דער ליטונג פון דעם **הערץ רובין**, וועלכער איז צוריקגעקומען פון יונגען טאַלאַנטפולען דיריגענט זיין שטודיום־רייזע פון לאָנדאָן.

די איינטריטס־קאַרטען זענען ערמעסיגט פון 1 זל. ביז 2 זל. — בילעטען־פערקויף: אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע, ביי ה' י' זעלמאַנאָוויטש עק פּיעטריקאָווער און פּאָלודניאָווע

בעמערקונג: פאַר פרויען בעזונדערע רעזערווירטע פּלעצער. 2786

פּיעטריקאָווער 14

גערענק! אז דעם 19־טען מאַי הויבט זיך אָן די ציהונג פון דער 1־טער קלאַס

גערענק! אז אַ גרויס גליק וואַרט אויף דיר

גערענק! אז ביי דער לעצטער לאָטעריע איז אין מיין גליקליכער קאָלעקטור געפאַלען דאָס געווינס פון 30 000 זל. אויף נומער 89011

גערענק! קויפט זאָלסטו א לאָס נאָר אין דער גליקליכסטער קאָלעקטור פון

F. BRAJTSZTAJN

PIOTRKOWSKA 14

Tel. 142-47.

טעל. 142-47

גערענק! מיין אדרעס, אויב דו ווילסט פטור ווערען פון דאגות

גערענק! אז דער הויפּט־געווינס איז 1.000.000 זל.

גערענק! אז פאַר אַ קליינע סומע קענסטו רייך ווערען

גערענק! אז יעדער צווייטער לאָס געווינט

גערענק! אז דורך אונז זענען אַ סך מענשען גליקליך געוואָרען

גערענק! די צייט איז קורץ, אייל זאַפאָרט אין אונזער קאָלעקטור.

פּיעטריקאָווער 14

פּראָפ. באַרטעל אלס פּרעמיער

נעכטיגע דריטע קאָנפערענץ פון די נאָך־מאַי־פּרעמיערען. — מאַרשאַל פּילסודסקי האָט אין דער קאָנפערענץ נישט אנטיילגענומען. — דער זיג פון די לינקע אין פראַנקרייך און דער רושם אין פּוילען

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

היינט האַלב 9 אין דערפריה איז געקומען קיין וואַרשאַ מיט׳ן לעמבערגער צוג דער פּראָפעסאָר באַרטעל.

גלייך פון דער באַהן איז דער געוועזענער פּרע־מיער אָפּגעפאָהרען אין שלאָס. וואו ער איז שוין 9 אַ זייגער אויפגענומען געוואָרען דורכ׳ן מלוכה־פּרעזידענט.

10 אַ זייגער זענען אין שלאָס געקומען פּרע־מיער פריסטאָר סיים־מאַרשאַלעק ד״ר שוויטאַלסקי און פּולק. סלאַוועק.

לויט אינפאָרמאַציעס פון די פּאָליטישע קרייזען איז די קאָנפערענץ געווען אַ פאָרטזעצונג פון די בעראַטונגען פון די געוועזענע פּרעמיערען.

פּראָפ. באַרטעל האָט זונטאָג אין אָוונד בעקו־מען אַ טעלעפאָנישע אויפפאָדערונג צו קומען קיין וואַרשאַ.

ס׳האַלטען זיך ווייטער עקשנותדיגע קלאַנגען אַז ס׳זאָלן פאָרקומען ענדערונגען אין דער רע־גירונג און פּראָפ. באַרטעל זאָל ווערן פּרעמיער.

דער מאַרשאַל פּילסודסקי האָט נישט אַנטייל־גענומען אין דער קאָנפערענץ. דער מאַרשאַל איז נעכטען אַ גאַנצען טאָג געווען אין סולעיובעק.

ווי מען שמועסט איז די היינטיגע קאָנפערענץ פאָרגעקומען צוליב׳ן אויסגאַנג פון די וואַהלען אין פראַנקרייך וואו ס׳האָבען געזיגט די סאָציאַליסטען, פון אויסגאַנג איז זעהר נישט צופרידען די פּולקאַזיר־ניקעס־גרופּע, מ׳זוכט דעריבער אין דער רעגירונג מענשען, וועלכע זאָלען קענען מיטאַרבייטען מיט דער נייער פראַנצויזישער רעגירונג.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש). פּראָפ. באַרטעל האָט נישט פערלאָזען וואַרשאַ, קיינער ווייס אָבער נישט וואו ער וואוינט, מ׳האַלט אַז ער וואוינט אין שלאָס.

3

וועגען דעם אינהאַלט פון דער נעכטיגער קאָנ פערענץ געהען אַרום די פערשידענסטע קלאַנגען, אין די סאָנאַציע־קרייזען פערזיכערט מען, אַז די קאָנ פערענץ האָט גאָרנישט געהאַט צו טון מיט ענדע רונגען אין דער רעגירונג. אַנדערע קוועלען ערקלע רען אַז מ׳האָט וועגען דעם יאָ גערעדט.

מ׳שמועסט אויך, אַז ס׳זענען אַרומגערעדט גע־וואָרען עצות וועגען אַ גלייכגעוויכט אין ביודזשעט.

ס׳געהען אויך אַרום קלאַנגען, אַז פּראָפ. באַר־טעל איז געבליבען כדי אָפּצוהאַלטען אַ קאָנפער־רענץ מיט מאַרשאַל פּילסודסקי.

מיר נאָטירען די דאָזיגע אַלע קלאַנגען אויס זשורנאַליסטישער פליכט, ווייל קיין שום אָפיציעלען קאָמוניקאַט איז וועגען דער קאָנפערענץ נישט אַ־רויסגעגעבען געוואָרען.

איטאליען און די מאנדאטען - פראגע

די מאנדאטען זענען געגעבען צייטווייליג

רוים. (יט״א) אין דער אלגעמיינער דיס־קוסיע איבער׳ן בודזשעט פון איטאליענישען אוי־סערן־מיניסטעריום און די ריכטליניען פון איטא־ליענישער אויסערן־פּאָליטיק האָט דעפּ. באַרדזשיאלא בעריהרט די מאנדאטען־פראגע און האָט אונטער־געשטראָכען, דאָס א גרויסע אונגערעכטיגקייט איז געשעהען איטאליען. וועלכע האָט נישט בעקומען קיין שום מאנדאט. איטאליען — האָט ערקלערט דעפּ. באַרדזשיאלא — קען זיך נישט בעגניגענען מיט איהר קאָלאָניאלען בעזיץ אין אפריקע און מוז זיך מאכען א וועג צו דערגרייכען נייע גע־ביטען פאר איהרע קאָלאָניזאציאָנס־צוועקען.

דעפּ. דע דאוויד האָט אין דער אלגעמיינער דיסקוסיע אויך בעריהרט די מאנדאטען־פראגע פון קאָנקרעטען שטאנדפּונקט און האָט אָנגעוויזען, דאָס די איטאליענישע רעגירונג פערטיידיגט דעם פּרינ־ציפּ, אז די מאנדאטען האָבען א צייטווייליגען כאראקטער און דארפען דינען ביז דער צייט, ווען די ענטשפּרעכענדע לענדער בעקומען נישט די פעהיגקייט פון זעלבסטרעגירונג. דעפּ.

אין זיין גרויסער רעדע, מיט וועלכער דער אויסערן־מיניסטער גראנדי האָט געשלאָסען די אל־געמיינע דיסקוסיע האָט ער, אין צוזאמענהאנג מיט די רעדעס פון די דעפּוטאטען באַרדזשילא און דע דאוויד בעטאנט, אז די איטאליענישע רעגירונג זעהט גערן די בעמיהונגען פון די לענדער, וואָס זענען אונטערן מאנדאט, זיך צו בעפרייען פון מאנדאט־רעזשים. די מאנדאטען — בעמערקט מיניס־טער גראנדי — זענען נישט געשאפען געוואָרען מיטן צוועק צו שאפען שטענדיגע פּערמאנענטע פּערפּליכטונגס־בעציהונגען צווישען דער מאנדאט־מאכט און די לענדער אונטערן מאנדאט. נאָר כ״י די לענדער צו דערפיהרען צו ווירקליכער און פאָלקאָמענער אונאָבהענגיגקייט.

דער גוסס׳דיגער פּרעזידענט דומער אין שפּיטאל באַזשאָן

פּרעזידענט פּאָל דומער ערמאָרדעט! — אַזוי איז אָנגעקומען די ערשטע ידיעה, אַ שרעקליכע ידיעה.

— אַ רוס האָט געשאָסען! —

אויף די פּאַריזער גאַסען איז מיטאַמאָל ענג געוואָרען. אומגעהויער ענג. דורכגעהער שטעלען זיך אָפּ אין רעדלעך. אויטאָמאָבילען פער־האַלטען זיך. מען לאָזט זיך אַרויס וזכען אַ צייטונג, נישטאָ. מען קריגט נישט, עמיץ האַלט אַ פונאַנדערגעוויקעלט בלאַט און אַרום שטעהען מענשען, הונדערטער טרויעריגע געזיכטער, איינגעביסענע ליפּען אין ווייטאָג און פערדרוס. מען לעזט הויך פאָר. די פּאַריזער גאַסען זענען שטיל געוואָרען, מענשען האָבען אָפּ־געשטעלט זיך אין גרויסע גרופּעס, מען הערט די ידיעות, מען איז טיף פערוואונדעט, מען שווייגט און מען הערט. עס דוכט זיך די גאַס איז דערשראָקען גע־וואָרען פאַר׳ן געשפּענסט פון טויט. עס זעהט אויס ווי מען וואָלט שטיל געוואָרען, אָפּגעשטעלט זיך הערען דעם ווייטען אָטעם, אפשר דעם לעצטען אָ־טעם פון׳ם ערשטען בירגער פון לאַנד. און אַלע פּערענדיגען דאָס שווייגען מיט אַ קרעכץ און מיט אַ וואָרט :— אַ רוס!

די גאַסען זענען בערוועזט. אויפגערודערט, אין הויף פון שפּיטאָל באַזשאָן שטעהען צעהנדליגער אויטאָמאָבילען, ענג, נישט דורכצוגעהן.

די ערשטע ידיעה.

— דער פּרעזידענט לעבט.

פון די שפּיטאָל־זאַלען קוקען אַרויס קראַנקע אַלע איינגענג זענען אָפּגעשלאָסען, אַ ריזיגער המון וואַרט אין דרויסען אויף ידיעות, אויבען אָפּערירען די כירורגען. געגענאיבער שפּיטאָל איז דער ראָט־שילד־סאַלאָן, וואו עס איז געפאַלען דער מערדע־רישער שאָס, מען וואַרט אויף נייעס און צום סוף בעוויזט זיך דער דירעקטאָר פון די פּאַריזער שפּי־טאָלען און לייענט איבער דעם ערשטען מעדיציני־שען קאָמוניקאַט: —

— „בעקומען צוויי קוילען, איינע אין קאָפּ איי־נע אין אָרעם, שטאַרקער בלוטפערלוסט, זעהר שווע־רער צושטאַנד...“

אין קליינעם שפּיטאָל הויף הערט מען מיט פּערדרוס, עס קומען כסדר אָן מענשען, מען פרעגט די דאָקטוירים, די דינערשאַפט, אַלע שווייגען, אַלע האָבען איין ענטפער:

—זעהר ערנסט.

עמיץ קומט אַרויס: -

—דר. צאַנק האָט געמאַכט צוויי בלוט־טראַנס־פוזיעס, אַ יונגער אינטערן האָט געגעבען בלוט.

— יעדער וואָלט געגעבען...

עס קומט אָן פּאָל באָנקור, דאָס שעהנע אַלטע ווייסע געזיכט שטאַרק פערטרויערט, ער פרעגט זיך נאָך. ער בעט מען זאָל איהם אַריינפיהרען אין אָפּעראַציאָנס־זאַל, הערווייל דערוויסט מען זיך:—

— מען אָפּערירט איצט דעם פּרעזידענט, צו־ליב דעם הויכען עלטער האָט מען איהם נישט געגע־בען קיין כלאָראָפאָרם.

איבער׳ן שפּיטאָל הויף הענגט אַ שווערע שטי־מונג, מען איז ווי גרייט אויף טרויעריגע ידיעות. מען וואַרט מען וואַרט.

פּרעמיער טאַרדיע איז אָנגעקומען, ער לויפט גיך אַרויף אין אָפּעראַציאָנס־זאַל. מען וואַרט, אין הויף דרעהען זיך אַרום די בעריהמטע שרייבער דאָרזשעלעס און ראַזשאָ. אויף זייערס אַ פּייערליכ־קייט איז עס געפאַלען שווער פערוואונדעט דער פּרעזידענט, ביידע זענען זעהר נידערגעשלאָגען.

פּאָל פּענלעווע בעוויזט זיך. ער האָט אַ טרייסט וואָרט :

— בעסער ווי פריהער...

דער שרייבער ראַזשאָ ווייזט זיין האַט, פלע־קען פון בלוט. דאָס איז קלאָר פּאַרערס בלוט. ראַ־זשאָ דערצעהלט די סצענע:

— איך בין געווען גאָר... גאָר נאָהענט, מיט אַמאָל דערזעה איך, אַ פּויסט מיט אַ רעוואָלוועד, איידער איך האָב נאָך אָריענטירט זיך האָב איך שוין געהערט די פּרוי פון בעריהמטען שרייבער קלאָד פּאַרער איז געקומען פריהער אין זאַל. עס איז געווען די אויסשטעלונג פון די ביכער פון שרייבער פראָנט־קעמפער, קלאָד פּאַרער איז דער פּרעזידענט פון פעראיין, איז ער מיט דער פרוי געקומען פריהער, אַרומקוקען זיך איבער׳ן זאַל, אַ מאַן מיט אַ רוסישען אַקצענט, איז צו מאַדאַם פּאַרער און געקויפט אַ בוך. מאַדאַם פּאַרער האָט נאָך געזאָגט: —

— זאָל זיין מיט גליק...

דער פּרעמדער האָט געבעטען פּאַרער זאָל זיך אונטערשרייבען, פּאַרער האָט עס געטון, שפּעטער איז דערזעלבער ווייטער געקומען. מאַדאַם פּאַרער איז עס אויסגעקומען פערדעכטיג, זי האָט אויפ־מערקזאַם געמאַכט אויף איהם, און אין מאָמענט ווען דער פּרעזידענט פון דער רעפּובליק איז אָנגע־קומען האָט איהם די וואַך אָפּגעשטויסען. אין עט־ליכע מינוטען אַרום איז דער פּרעזידענט אַריין אין זאַל. קלאָד פּאַרער האָט איהם בעגעגענט, מאַדאַם פּאַרער איז צוגעקומען, מען האָט אָנגעהויבען אָנ־קוקען די אויסשטעלונג, מיט אַמאָל האָט זיך בע־וויזען אַ בעוואָפענטע פויסט, קיין מענש האָט מען נישט געזעהען בלויז אַ פויסט. —

— אַ פויסט ווי אַ שלאַנגען־קאָפּ.

אַלע געזיכטער אַרום זענען פערגליווערט אין אַ שטומען ווייטאָג.

אויפ׳ן שפּיטאָל הויף פערלעגט מען שוין ספּע־ציעלע טעלעפאָן־קאַבלען, דער טעלעפאָן איז רע־זערווירט פאַר דער פּרעזידענץ. אַ אַמעריקאַנער זשורנאַליסט וויל טעלעפאָנירען, ער געהט צו צו דער דינערשאַפט און וויל בעצאָהלען, ער נעהמט אַרויס אַ טויזענדער, ער פּאַכעט מיט׳ן פּאַפּירל:

— 3 מינוט קלינגען! —

מען קען נישט.

דער פּרעמיער טאַרדיע געהט אַרויס פון אָפּע־ראַציאָנס־זאַל, דער פּרעמיער איז זעהר צושטרייט און קען נישט געפונען זיין אויטאָמאָביל. ער דריקט אין דער שטיל עטליכע הענד, עס קומט אַרויס אַ יונגער מענש, דעם מלוכה־פּרעזידענטס אַנ/איינ־קעל. גלחים בעוויזען זיך, מען זאָגט זיך איבער:—

— שלעכט.

— ניין, זיי זענען געקומען נעהמען ידיעות אין נאָמען פון אַרכיביסקופּ.

מען לעזט איבער דעם נייעם ביולעטין:

— אָפּערירט די אָרעם אַרטעריע, אַ טייל פון געפאַהר דערווייטערט, דער מלוכה פּרעזידענט איז ביים בעוואוסטזיין. מען וואַרט, מען גאַרט כסדר, אין דרויסען וואַרט דער המון, וואַרט פראַנקרייך אויף ידיעות פון שווער פערוואונדעטען פּרעזידענט.

עס וועֶרט אָוונד. מאַדאַם דומער די פּרעזי־דענטין געהט אַראָפּ פון שפּיטאָל, אַלע קאָפּ ענט־בלויזען זיך, ווי אַזוי זיך נישט פערנויגען פאַר דער גרייז גראָהער דאַמע וועלכע דער גורל האָט געגעבען אַלע שטאַפּלען פון גרויסקייט און אַלע גאַמען פון מענשליכען, פון מוטערליכע ליידען“. פּיער זיהן געפאַלען אין קריג, און איצט די קויל אויפ׳ן פּרעזידענט. די קעפּ ענטבלויזען זיך, די גרייז־גראָהע פאָרנעהמע דאַמע זעהט עס נישט. זי זיצט אין ווינקעל אויטאָ. די אויגען פול אומענדליכען ווייטאָג, זי קוקט און זעהט קיינעם נישט, און מען וואַרט, מען וואַרט אויף דער ידיעה פון שפּיטאָל זאָל... וואָס וועט מען איצט אַראָפּקומען אָזגען? —

ס׳איז שפּעט ביינאַכט. אַלע וואַרטען, דער לעצ־טער ביולעטין:

— פּאָל דומער איז געשטאָרבען.

דער אטענטאט אויפ׳ן פראנצויזישען פרעזידענט

מאַסען מענשען זאַמלען זיך פאַר׳ן ראָטשילד־פּאַלאַץ, וואו ס׳איז פאָרגעקומען דער אַטענטאַט

דער ערשטער פערהער פון מערדער פּאַוועל גאָרגולאָוו

לאדז. 10 מאי 1932

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 10 מאי 1932

ליציטאציע פון מאַיאָנטקעס

אין סאַנאַטאָריש - מאָנאַרכיסטישען ווילנער „סלאָוואָ" איז אויף אַ לאַנגער רייה זייטען פערעפענטליכט געוואָרען אַ רשימה פון מאַיאָנטקעס, וואָס דאַרפען ליציטירט ווערען פאַר חובות.

דער צעטעל פון די מאַגנאַטען, וועמענס מאַיאָנטקעס מען האָט אויסגעשטעלט אויף ליציטאַציע, איז באמת אימפּאָנירענדיג און נישט איין שלימ'מזל'דיגען בעל־חוב, וואָס איז פערשאָטען מיט פאַפּירעלעך פון קאָמאָרניק און סעקוועסטראַטאָר, איז עס נחמה צו געפינען זיך אויף איין ברעטעל מיט אַזעלכע לייבען.

יענער קלער'ט זיך: אויב אַזעלכע לאַנד־מאַגנאַטען קענען זיך נישט אַנ'עצה געבען מיט'ן קריזיס און מען טוט זיי אָפּ זייער רעכט, טאָ, מיט וואָס בין איך, אַני הקטן, עפּעס חשוב'ער פאַר זיי?

אָבער מיט זיי זענען מיר שוין פערזאָרגט. זייערע מאַיאָנטקעס זענען טאַקע אויסגעשטעלט אויף ליציטאַציע, אָבער ליציטירען וועט זיי נישט אָנקומען אַזוי לייכט.

שטעלט זיך פאָר, ווי וואָלט עס אויסגעזעהען, ווען דרוצקי־לובעצקי, פּאָטאָצקי, טישקעוויטש, פּשעזדזיעצקי וואָלטען געבליבען אָהן זייערע גיטער, דאָס איז דאָך נישט אַזוי, ווי מען נעהמט צו ביי בערלען אָדער שמערלען זייבע בעבעכעס און די וועלט בלייבט אַ וועלט און דער סדר בלייבט סדר.

די פּריצישע מאַיאָנטקעס זענען בעוואָרענט געוואָרען מיט דעם נייעם עקזעקוציע־געזעץ, וועלכער איז אַרויס מיט אַ פּאָר חדשים צוריק און לויט וועלכען אומבעוועגליכע גיטער קענען נישט פערקויפט ווער'ען נידעריגער ווי 75 פּראָצענט פון זייער ווערט לויט דער שאַצונג. דער דאָזיגער געזעץ איז געקומען צו דער רעכטער צייט, ווען דאָס רוב גרויספּריצישע הויפען, וועלכע זענען פערזונקען אין חובות, זענען געשטאַנען אין סכנה פערקויפט צו ווערען פאַר ליציטאַציע בחצי חנם.

לויט'ן פריהערדיגען געזעץ, נעמליך, האָט מען ביי דער צווייטער ליציטאַציע געקענט פערקויפען דעם ליציטירטען אָביעקט פאַר יעדען מאָרגע־לייגטען פּרייז. אַזוי ווי די פּריצים האָבען זיך נישט געקענט אויסצאָהלען פון די חובות איז די געפאַהר ליציטירט צו ווערען געווען פאַר אַלעמען זעהר אַקטועל.

איצט, ווען דער ווערט פון הויפען איז שטאַרק געפאַלען און אָפּגעשאַצט זענען זיי לויט אַמאָליגער שאַצונג, וועלכע איז דערצו אָפט אַ סך העכער ווי דער פאַקטישער ווערט, וועלען זיך מן־הסתם געפינען ווייניג בעלנים, וואָס וועלען געבען 75 פּראָצענט פון דער שאַצונג און אַזוי אַרום בלייבען הונדערטער, טויזענדער אומבעוועגליכע גיטער אומבערירליך.

סאַפּיעהא, לובאָמירסקי, הוטען־טשאַפּסקי קענען שלאָפען רוהיג.

וו. ט.

—:§:—

אינטערווענץ פון דער בריטישער געזאַנדשאַפט וועגען אַ רב
וואָס איז אַרעסטירט געוואָרען אין סאָוויעט־רוסלאַנד

מאָסקווע, (י.ט.א.) די בריטישע געזאַנדשאַפט אין מאָסקווע האָט אינטערווענירט ביי דער סאָוויעטישער רעגירונג וועגען גורל פון אַ רב פון ארץ־ישראל, וועלכער איז לעצטענס אַרעסטירט געוואָרען דורך דער סאָוויעטישער מאַכט נאָכ'ן אַריינקומען קיין סאָוויעט־רוסלאַנד מיט'ן צוועק צו בעזוכען דעם קבר פון בעל־שם־טוב.

הגם דער נאָמען פון אַרעסטירטען רב איז נישט פערעפענטליכט, איז אָבער בעוואוסט, אַז די בריטישע געזאַנדשאַפט האָט געהאַנדעלט לויט דער ביטע פון הרב הראשי קוק, ווייל די משפחה פון אַרעסטירטען רב האָט זיך געווענדעט וועגען אויספּועל'ן אַן אינטערווענץ לטובת דעם אַרעסטירטען, וועלכער איז אַן ארץ־ישראל־בירגער.

ווי מען טיילט מיט, האָט די סאָוויעטישע רעגירונג אָנגעוויזען אין ענטפער אויף דער אינטערווענץ, אַז דער אַרעסטירטער רב איז אַריינגעקומען אין סאָוויעט־רוסלאַנד אָהן דער נויטיגער וויזע. ווי מען רעכענט וועט די אינטערווענץ פון דער בריטישער געזאַנדשאַפט האָבען איהר ווירקונג און דער רב וועט מיט'ן ערשטען געשיקט ווערען קיין אדעס, פון וואַנען מען וועט איהם ערלויבען אָפּצופאָהרען קיין ארץ־ישראל.

דער סירישער פּאַרלאַמענט ווערט די טעג געעפענט

ביירוט, (י.ט.א.) די ערשטע סעסיע פון ניי־געוועהלטען סירישען פּאַרלאַמענט וועט געעפענט ווערען דעם 15. מאַי. די דעבאַטען איבער'ן אָפּמאַך צווישען סיריען און פראַנקרייך וועלען פאָרקומען ערשט בעת דער צווייטער פּאַרלאַמענט־סעסיע, וואָס וועט פאָרגעקומען ערשט אין 6 חדשים אַרום.

עמפּערונג, שרעק און פערלוירענקייט
די רוסישע עמיגראַנטישע פּרעסע וועגען אַטענטאַט אויפ'ן פראַנצויזישען פּרעזידענט

אין די בלעטער פון דער רוסישער עמיגראַציע, אונאָפּהענגיג דערפון, וואו זיי דערשיינען, פיהלט זיך צוליב'ן אַטענטאַט פון גאָרגולאָוו'ן אויפ'ן פראַנצויזישען פּרעזידענט אַ גרויסע פערלוירענקייט. אַלע בלעטער פעראורטיילען נאַטירליך די טאַט פון מערדער, גלייכצייטיג פיהלט זיך אָבער אויך די מורא, אַז די טאַט זאָל זיך נישט אָפּרופען פאַטאַל אויפ'ן מצב פון די עמיגראַנטען, ספּעציעל אין פראַנקרייך, וואו זייער צאָהל איז זעהר אַ גרויסע און זייער לאַגע איז פערהעלטנישמעסיג מיט אַנדערע לענדער די בעסטע.

אונטערן ערשטען איינדרוק פון אַטענטאַט שרייבען די פּאַריזער „פּאָסלעדניאַ נאָוואָסטי", דער ליבעראַלער אָרגאַן פון פּראָפ. מיליוקאָוו:

„צו אונזער גרויסען צער האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער אָנפאַלער איז אַ רוס. צו דער עמפּערונג, וועלכע עס רופט אַרויס אַזאַ פערברעכערישער אַקט, פון וועמען ער זאָל נישט אויסגעפיהרט ווער'ען, קאָן דער דאָזיגער פאַקט גאָרנישט צוגעבען. מיר טיילען דאָס דאָזיגע געפיהל מיט גאַנץ פראַנקרייך, מיט דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט. נאָר צו אונזער געפיהל פון עמפּערונג און עקעל צו דעם שרעקליכען פערברעכען מישט זיך נאָך צו דאָס שווערע בעוואוסטזיין, אַז אויף דער אידעעלער פּערזאָן פון דעם ראָש פון דער מלוכה, וואו מיר האָבען די פולסטע גאַסטפריינדליכקייט, האָט אויפגעהויבען די האַנד אַ מענש, וועלכער טראָגט דעם נאָמען רוס. מיר צווייפלען נישט אויף קיין מינוט, אַז די גאַנצע רוסישע עמיגראַציע פון אַלע פּאָליטישע אַנשויונגען וועט מיט פעראַכטונג אָפּוואַרפען, וועלכע עס איז נישט סאָלידאַריטעט מיט דעם פערברעכער. און מיר האָפען אויך, אַז די פראַנצויזישע געזעלשאַפטליכע מיינונג וועט אַרויסווייזען גענוג קאַלטבלוטיגקייט און איינגעהאַלטענקייט, כדי נישט אַרויפצוואַרפען די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דעם פערברעכען אויף דער רוסישער עמיגראַציע. די רוסישע עמיגראַציע ווייס צו אָכטען די סימפּאַטיע, מיט וועלכער פראַנקרייך און איהר פיהרער האָבען זיך בעצויגען צו איהר אומגליק און זי שעצט די מעגליכקייטען, וועלכע עס האָט איהר געגעבען דאָס [illegible] לאַנד אויף פאָרטצוזעצען און צו ענטוויקלען איהר קולטורעלע טעטיגקייט".

די ריגער „סעוואָדניאַ" שרייבט:

פון יאָהר 1914 בושעווען אויף דער גאַנצער וועלט עקאָנאָמישע און פּאָליטישע ליידענשאַפטען. די געשעהענישען ענטוויקלען זיך מיט אַן אויסערגעוועהנליכער קראַפט און די אומשטענדען, ביי וועלכע עס איז געפאַלען דער טיף אומגליקליכער זקן זענען אויך אונגעוועהנליך. אויף די אויסשטעלונג פון בוך, אין טעמפּעל פון ליטעראַטור, וואו עס זענען צונויפגעקליבען די ווערק פון די בעסטע גייסטער, האָט אַן אונבאַמאַלער עמיגראַנט דערמאָרדעט דעם ערשטען בירגער פון גרויסען פראַנקרייך, וואו טויזענדער, הונדערטער לאַנדסלייט פון דאָזיגען עמיגראַנט האָבען געפונען נישט נאָר אַזיל, נאָר אַ צווייטע היימאַט. אָט די הונדערטער, טויזענדער מענשען שטעהען פאַר אַ נייעם שרעקליכען נסיון. דער רחמנותלאָזער גורל מעראַלגט זיי מיט אַכזריות. דער פּאַריזער אַטענטאַט בעקומט אַ בעזונדערען אונזיניגען כאַראַקטער אויך צוליב דער פערזענליכקייט פון אַטענטאַטער. די ידיעה וועגען דעם, אַז דער אַטענטאַט איז אויסגעפיהרט געוואָרען דורך אַ רוסישען עמיגראַנט, אַפילו אַ פּסיכיש אוננאָרמאַלען, וועט זיך אָפּרופען מיט ווייטאָג און שרעק פאַר דעם מעגליכען, הגם נישט פערדינטען בלבול, נישט בלויז אין די הערצער פון די פיל היימלאָזע, וועלכע האָבען געפונען אין פראַנקרייך זייער צווייטע היימאַט, נאָר אויך אין די הערצער פון זייערע לאַנדסלייט, וועלכע זענען צושפּרייט איבער דער גאַנצער וועלט. לאָמיר [illegible] האָפען, אַז די בירגער פון פראַנקרייך, וועלכע זענען אין פערלויף פון פיל יאָהר־הונדערטער ערצויגען געוואָרען אין גייסט פון אמת'ער מענשליבע, וועלען נישט מאַכען קיין פעראַלגעמיינערונגען, און דער שאָס פון אַ רוס, וועלכער האָט זיך אָנגערופען „עקספּרעזידענט פון די רוסישע פאַשיסטען", דער שאָס פון אַ מענשען, וועלכער איז מיט אַ געוויסער צייט צוריק אַרויסגעשיקט געוואָרען פון פראַנקרייך, אַלס גייסטיג קראַנקער, וועט נישט ענדערען די גוטע בעציהונג פון די פראַנצויזען צו די רוסישע היימלאָזע".

די וואַרשאַווער „מאַלוואַ" שרייבט:

„איצט האַלטען מיר פאַר אונזער מאָראַלישען חוב פעסטצושטעלען, אַז די גאַנצע רוסישע עמיגראַציע, צו וועלכער פּאָליטישער שטרעמונג איהרע פאַרשטעהער זאָלען נישט געהערען, בעציהט זיך מיט דער גרעסטער עמפּערונג צום פערברעכען וועלכען עס איז בעגאַנגען גאָרגולאָוו. דער דאָזיגער אַקט קאָן נישט בערעכטיגט ווער'ען מיט קיין שום פּאָליטישע מאָטיווען, ער ברענגט שאַדען דער זאַך פון שנעלער בעפרייאונג פון אונזער פאָטערלאַנד און ברענגט שאַדען דעם גוטען נאָמען פון דער עמיגראַציע".

די סאָוויעטישע קאָמוניסטישע פּרעסע האַלט, אַז די טאַט פון גאָרגולאָוו'ן איז אַ דירעקטער פּועל יוצא פון דער טעטיגקייט, וועלכע עס פיהרט אָהן אויפהער די עמיגראַנטישע פּרעסע. אָט די פּרעסע האָט עס, לויט דער מיינונג פון די מאָסקווער בלעטער, געשאַפען דעם פּסיכאָלאָגישען באָדען פאַר אַזעלכע האַנדלונגען, ווי עס איז דער ווילדער אַטענטאַט פון גאָרגולאָוו'ן. די „פּראַוודאַ" דערמאָהנט, וואָס עס האָט מיט אַ קורצער צייט צוריק געשריבען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אַטענטאַט פון יהודה שטערן אויפ'ן דייטשען דיפּלאָמאַט פאָן טוואַרדאָווסקי אין מאָסקווע, די פּאַריזער מאָנאַרכיסטישע צייטונג „וואָזראָזשדעניע". דאָס דאָזיגע בלאַט פון אַמאָליגען סאָציאַליסטישען טעאָרעטיקער פּיאָטר סטרווע האָט געשריבען, אַז דער שאָס פון שטערנען וועט נישט פערהיילכט ווער'ען, ער וועט געפינען אַן אָפּקלאַנג אין דער ווייטער און ברייטער וועלט און אין די הערצער פון די, וואָס דענקען און פיהלען אַזוי ווי שטערן. דאָס איז, לויט דער מיינונג פון קאָמוניסטישען אָרגאַן, פּונקט ווי פיל אַנדערע עהנליכע ענונציאַציעס פון דער עמיגראַנטישער, ספּעציעל פון דער מאָנאַרכיסטישער פּרעסע, געווען אַ דירעקטע אָנרעגונג אויף צו בעגעהן טעראָריסטישע אַקטען געגען פאָרשטעהער פון פרעמדע מלוכות, כדי אַזוי אַרום אויפצוועקען די וועלט צום קאַמף געגען די סאָוויעטען.

פאַר'ן אָביעקטיוו פון דער געשיכטע
ציוניזם און סענסאַציע פון געוויסע בלעטער

אין זיין לעצטען, ווי געוועהנליך גלענצענדען און איראָניש־שאַרפזיניגען „וואָכען־פעליעטאָן" אין די „וויאַדאָמאָשטשי ליטעראַצקיע" מאַכט אַנטאָני סלאָנימסקי מיט רעכט אויפמערקזאַם די מענשען פון אונזער דור, אַז עס וואָלט נישט געשאַדט, ווען זיי מאַכען אַ ביסעל שעהנערע און אינטעליגענטערע מינעס, שטעהענדיג ביים אָביעקטיוו פון דער געשיכטע. ווייל עס איז דאָך פאַראַן אַן אונטערשיד צווישען דעם, וואָס עס איז פערבליבען פון די אַלטע, לאָמיר זאָגען, גריכישע צייטען און פון די דאָקומענטען, וועלכע מיר וועלען נאָך זיך איבערלאָזען פאַר די קינפטיגע דורות. אויב פון די אַלטע רוימער און גריכען זענען געבליבען גאַנץ קנאַפּע אַנדענקען, וועלען מיר דאָך איבערלאָזען אַזעלכע דאָקומענטען פון אונזער צייט, לויט וועלכע מען וועט קאָנען מאַכען זיך אַ גענוי בילד פון אונזער עפּאָכע. נעמען מיר אַ שטייגער, דעם אָביעקטיוו פון קינעמאַטאָגראַף. וואָס וועט זיך טראַכטען דער קינפטיגער היסטאָריקער, ווען ער וועט שטודירען די היינטיגע קינאָ־בילדער?

„אין יעדען קינאָ, שרייבט סלאָנימסקי, ווערען געוויזען אויסער פּראָגראַם די וואָכען־איבערזיכטען פון פאָקס'ן און פון פּאַראַמאָונט. ווען דער שפּיטאַל פון יאַן באָזשי וואָלט געהאַט זיין אָפּעראַטאָר און וואָלט געמאַכט אויפנאַהמען פון זיינע משוגעים, וואָלט נישט געווען קיין גרויסער אונטערשיד. איך קאָן איינעם פון די דאָזיגע איבערזיכטען. צוערשט האָט מען געוויזען צוויי אויסגעטוטע מיידלעך, וואָס דרעהען זיך אין אַ גרויסען מעטאַלענעם ראָד: דאָס איז אַ נייער ספּאָרט אין קאַליפאָרניען. דאַן זענען געווען אייניגע סצענעס פון קריג אין כינע: אַ המון פרויען און קינדער, וואָס אַנטלויפען פון קריגס־פּלאַץ. דאַן האָט מען געוויזען ווי מ'פערברענט תבואה אין די קאַנאַדער לאָקאָמאָטיוון. דאַן אַ קאָנקורס פון לאַנג טאַנצען: צוויי פּאָרעס דרעהען זיך שוין אין טאַנץ פינף טאָג נאָכאַנאַנד. נאָך איז דאָרט געוויזען געוואָרען, ווי מען לאָזט אַראָפּ אויפ'ן וואַסער אַ נייע פּאַנצער־שיף און אַ געיעג פון הינד. דאָס אַלץ וועט מען נישט קאָנען פערלייקענען. אין עטליכע הונדערט יאָהר אַרום, ווען אַ קינפטיגער דזשיעלינסקי אָדער אַסקענאַזי וועט וועלען רעדען וועגען גלאַנץ פון אונזער עפּאָכע און מען וועט ווייזען אָט אַזאַ איבערזיכט, וועט מען אין זאַל זיך האַלטען די זייטען פאַר געלעכטער."

סלאָנימסקי רעדט דאַן אַרום די בעקאַנטע דעמאָראַליזירענדע אויסגאַבען פון דעם קראַקאָווער „איל. קור. צאָדז." ספּעציעל דעם סענסאַציאָנעלען זשורנאַל „טייני דעטעקטיוו", דעם בלאַט, וואָס איז געווידמעט דער בעשרייבונג פון די פערשידענסטע פערברעכענס און וואָס העלפט צו נישט אין קליינער מאָס צו דער פערשפּרייטונג פון פערברעכערישקייט אין פּוילען.

עס זענען פאַראַן, שרייבט דער טאַלאַנטפולער פעליעטאָניסט, פערשידענע אופנים פון פערדינען. עס זענען פאַראַן מענשען, וועלכע לעבען פון פאַבריצירען גיפטיגע גאַזען, אַנדערע פון פאַבריצירען טאָרפּעדעס און נאָך אַנדערע לעבען פון ליפערען די טאָרפּעדעס און פון צורעדען מען זאָל קויפען גראַנאַטען. שעפע פערדינסטען פון בעשרייבען און פאָטאָגראַפירען מערדערייען ווייזט מיר אויס צו זיין די אונגווירדיגסטע פון אַלע אויסגערעכנטע בעשעפטיגונגען. קיינער קאָן זיך דאָ נישט פערטיידיגען מיט זיינע איבערצייגונגען אָדער מיט די פליכטען פון אַ זעלנער אָדער בעאַמטען. דאָ איז נישטאָ קיין איניציאַטיוו פון דער מלוכה און פון דער רעגירונג, עס איז נאָר פאַראַן דער רויבערישער פּריוואַטער ווילען צו בעקומען גרויסע פערדינסטען, ווייל עס האַנדעלט זיך דאָך נישט דאָ וועגען פערדינען אויף ברויט.

סלאָנימסקי בעריהרט ווייטער דעם ציניזם, מיט וועלכען דער דערמאָנטער „קורייער" האַלט אין איין העצען צלעמאַל געגען אַן אַנדער פאָלק אָהן קיין שום אורזאַך דערצו, בלויז כדי צו שאַפען סענסאַציע. אין „קורייער" ווערט אַ שטייגער געפיהרט אַ האָס־קאַמפּאַניע געגען די טשעכען. צי איז אין פּוילען ווירקליך פאַראַן אַ שנאה צו די טשעכען? נישטאָ. דאָס ווערט געטון קינסטליך, מיט אַ קאַלטער אויסרעכענונג, כדי צו שאַפען סענסאַציע. דאָס זעלבע איז מיט דער העץ־קאַמפּאַניע געגען דייטשען, אוקראַינער, דאַנציג, ליטע א.א.וו.

„אָט דער ציניזם איז דער אַלגעמיינער שטריך פון אונזער פּרעסע. מיר האָבען ווייניג בלעטער, וואָס גלויבען אין דעם אייגענעם פּאָליטישען קורס. די פּוילישע פּרעסע האָט צו פערדאַנקען איהר קלעריקאַלען קורס עטליכע זשורנאַליסטען, וועלכע זענען אין זייער פּריוואַטען לעבען אָדער יודען אָדער אַטעיסטען. די יודישע בלעטער מיט אַ רעליגיעזען און קאָנסערוואַטיווען טאָן ווערען געמאַכט דורך מענשען, וואָס זענען פרעמד דער רעליגיע און דעם [illegible]..."

יודישע קינסטלער
אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער קונסט־אויסשטעלונג אין ווענעדיג

וועגעדיג, (יט"א) אין דער אַנוועזענהייט פון קעניג וויקטאָר עמאַנועל און דער קעניגליכער פאַמיליע איז פאָרגעקומען די פייערליכע עפענונג פון דער אינטערנאַציאָנאַלער קונסט־אויסשטעלונג אין וועגעדיג.

די צאָהל יודישע קינסטלער, וועמענס ווערק עס זענען אויסגעשטעלט אין די פּאַוויליאָנען פון די מלוכות, צו וועלכע זיי געהערען, איז זעהר אַ בעדייטענדע. אייניגע יודישע קינסטלער האָבען זייערע „בעזונדערע אויסשטעלונגען", וואָס עס ווערט גערעכענט אַלס אַ גרויסע אַנערקענונג פון דעם יורי־קאָמיטעט.

אַזאַ „בעזונדערע אויסשטעלונג" פון זיינע ווערק פערנעהמט דער איטאַליענישער יודישער סקולפּטאָר אַריגאַ מינערבי, דער בעריהמטער יודישער מאַלער משה קיסלינג, דער יודיש־איטאַליענישער אַלדאָ קאַרפּי, דער מאַהלער דדאַריאָ וויטערבאָ און דער יודיש־רוסישער קינסטלער זאַרקין.

דער אָרגאַניזאַטאָר פון אַמעריקאַנער פּאַוויליאָן אויף דער וועגעציאַנער אינטערנאַציאָנאַלער קונסט־אויסשטעלונג איז דער בעקאַנטער יודישער קונסטקענער פון ניו־יאָרק, מר. מאַרטין בירנבוים.

אין ליטע ווערט געפּלאַנט צו שליסען דעם צוטריט צו אַדוואָקאַטור

קאָוונע, (יט"א) דער קאָוונער אַדוואָקאַטען־ראַט האָט איבערגעגעבען דער ליטווישער רעגירונג אַ מעמאָריאַל, אין וועלכען עס ווערט געפאָדערט צו שליסען פולשטענדיג דעם צוטריט צום אַדוואָקאַטען־שטאַנד פאַר יונגע יוריסטען. דער פערבאָט וואָלט אין דער ערשטער רייה זיך אָפּגעשלאָגען אויף די יודישע אַבסאָלווענטען פון יורידישען פאַקולטעט. די צייטונג „ליעטוואָס זשיניאָס" טרעפט שאַרף אַרויס געגען דעם מעמאָריאַל און שטעלט פעסט, אַז דאָס שליסען דעם צוטריט צו אַדוואָקאַטור וועט שלעכט ווירקען אויף דעם פּרעסטיזש און עטיק פון אַדוואָקאַטען־שטאַנד.

בערימטער בלוט-בלבול פון טיסא עסלאר, מיט 50 יאהר צוריק

מיט דער געשיכטע האט א לאנגע צייט געקאכט די וועלט. — היינט זענען אנטדעקט געווארן א סך נייע ענצעלהייטען

.2

מאָריץ שאַרף איז אויסגענומען געוואָרן פון זיין היים און איז געהאַלטן געוואָרן אין הויז פון דעם טורמע־וועכטער זעכציק מאָנאַטן ביז דעם פּראָצעס, צוויי גלחים זענען געשטעלט געוואָרן צו בעשיצן און „טרייסטן" מאָריץ שאַרפ'ס נשמה...

מען דאַרף נישט פערגעסן, אַז דער בלוט־בלבול האָט זיך אָפּגעשפּילט אין אַ פינסטערן ווינקל אין אונגאַרן, מיט אַ האַלבן יאָרהונדערט צוריק. אָבער דאָך האָבן יודען דאַמאָלסט נישט געשוויגן. יודישע צייטונגען אין דער הויפּט־שטאָט בודאַפּעשט האָבן געמאַכט אַ געוואַלד. איינפלוסרייכע יודישע פערזענליכקייטען און פּאָליטיקער זענען אַרויסגעטראָטן מיט פּראָטעסטען. די געשיכטע איז געקומען אין דעם פּאַרלאַמענט און עס האָט זיך, ווי געוועהנליך אין אַזעלכע פאַלען, אָנגעהויבן אַ קאַמף צווישן די פינסטערע רעאַקציאָנערע אַנטיסעמיטען און דעמאָקראַטישע אויפגעקלערטע דעפּוטאַטען. צוויי הויפּט־פיהרער פון דעם קאַמף אין אונגאַרישן פּאַרלאַמענט זענען געשטאַנען אין דער שפּיץ פוןביידע לאַגערן: דער דעפּוטאַט סטעפאַן איסטאָטי — פון דעם אַנטיסעמיטישן לאַגער, און דער דעפּוטאַט און אַדוואָקאַט קאַרל קיעטוועש (אַ קריסט) — פון דעם דעמאָקראַטישן און יודען־פריינדליכן לאַגער. זייערע רעדעס אין פּאַרלאַמענט זענען געווען פייער און פלאַם געגען די יודען און פאַר די יודען.

דער דאַמאָלסטיגער אונגאַרישער יוסטיץ־מיניסטער טעאָדאָר פּאַולער האָט, ווי די דאָקומענטען בעווייזען, נישט געגלויבט אין דעם בלוט־בלבול דאָך האָט ער זיך פּאָליטיש געפונען אונטער דעם דרוק פון די אַנטיסעמיטען, און ער האָט געגעבן אַן אָרדער דעם פּראָקוראָר מעלכיאָר באַטהי, פון ניריעגיהאַזאַ, צו מאַכען די אָנקלאַגע פון רעליגיעזן מאָרד געגען די אַרעסטירטע. אָבער דער פּראָקוראָר האָט דעם יוסטיץ־מיניסטער ערקלערט, אַז נישט נאָר איז ער איבערצייגט אין דער פערלוימדונג פון דעם בלוט־בלבול און אין דער אומשולד פון די אַרעסטירטע, נאָר עס איז איהם בעקאַנט, אַז די אונטערזוכונג געגען די יודען איז געפיהרט געוואָרן מיט פאַלשע עדות און נישט ראַיעלע מיטלען, אַזוי, אַז דער פּראָקוראָר האַלט עס פאַר זיין הייליגער פליכט נישט צו פערפיהרן דעם פּראָצעס און נישט צו שענדען דעם געזעץ און די גערעכטיגקייט. נאָר דער יוסטיץ־מיניסטער האָט נישט געוואָלט פון דעם וויסען און ער האָט בעפוילען דעם פּראָקוראָר צו פערפיהרן דעם פּראָצעס אָהן ווידערשפּרוך. דער פּראָקוראָר באַטהי איז אוועק פון יוסטיץ־מיניסטער און בעגאַנגען זעלבסטמאָרד: ער האָט זיך אַריינגעשאָסן אַ קויל אין קאָפּ. ער האָט געלאָזן אַ בריף, אין וועלכען ער האָט געזאָגט, אַז ער האָט געמוזט זיך נעמען דאָס לעבן, ווייל ער האָט נישט געקענט אויף זיין געוויסן נעמען די זינד פון ברעכען די גערעכטיגקייט.

די אַנטיסעמיטען האָבן, נאַטירליך, אַרויסגעלאָזן אַ קלאַנג, אַז די יודען האָבן דעם פּראָקוראָר אונטערגעקויפט מיט גרויסע סומען געלט. ער זאָל נישט פיהרען די אָנקלאַגע, און אַז די אורזאַך פון דעם זעלבסטמאָרד איז געווען דאָס, וואָס דער יוסטיץ־מיניסטער האָט זיך דערוואוסט פון דער געשיכטע. דער „עהרליכער" יוסטיץ־מיניסטער האָט געשוויגן והעגען די קלאַנגען. אַ צווייטער פּראָקוראָר, יאָזעף פאָן סאַרי, האָט געמאַכט די אָנקלאַגע פון בלוט־בלבול געגען די פופצעהן אַרעסטירטע יודען. די אַנטיסעמיטען האָבן טריאומפירט.

דעם שמש יוסף שאַרף און דעם שוחט שלמה שוואַרץ האָט געדראָהט טויט־שטראָף. די איבעריגע צוועלף יודען, מיט'ן ראש־הקהל אין דער שפּיץ, האָט געדראָהט אַ שטראָף פון פיל יאָהרען טורמע...

די אויפגאַבע פון'ם קריסטליכען פערטיידיגער איז נישט געווען קיין לייכטע. ער האָט געהאַט צו קעמפען געגען דער יודען־פיינדליכער עפענטליכער מיינונג, וועלכער האָט געפאָדערט די פאַראורטיילונג פון די אַרעסטירטע יודען. הויפּטזעכליך אָבער האָט דער פערטיידיגער געהאַט צו קעמפען מיט דעם הויפּט־עדות, דעם יונגעל מאָריץ שאַרף, אויף וועמען עס האָט זיך געשטיצט די גאַנצע אָנקלאַגע.

דאָס הייסט, צו קעמפען איז נישט געווען וואָס, ווייל דער יונגעל האָט, אויף אַלע טענות פון דעם פערטיידיגער, געענטפערט, אַז ער זאָגט דעם אמת, דעם ריינעם אמת. ער האָט זיך געהאַלטן ביי זיינס.

דעם 16־יוני פון יאָהר 1882 איז אַ שיפעל מיט האָלץ, וואָס האָט געהערט צו דעם יודישען האָלץ־הענדלער דוד הערשקאָ, געשוואומען אויפ'ן טייך טהייס. דער פיהרער פון שיפעל, אַ רוטעניש פויער מיט'ן נאָמען יורא טשאַפּקאַניטש, האָט פלוצלונג דערזעהן שווימען אַ טויטען קערפּער. מען האָט אַרויסגעצויגן דעם טויטען קערפּער פון טייך. עס איז געווען אַ מיידעל. די פויערים פון טיסאַ עסלאַר, די באַלעבאָסטע און מוטער פון דער פערשוואונדענער שיקסעל, האָבן גלייך דערקענט, אַז עס איז דער טויטער קערפּער פון עשטאַר שאָלאָמאָשי. האָבן זיך יודען שוין געפרעהט, וואָרים אויף דעם האַלז פון דעם טויטען קערפּער פון דער שיקסעל איז נישט געווען קיין סימן פון אַ וואונד. מען האָט אויפגענומען דעם טויטען קערפּער צום אַנטיסעמיטישן אונטערזוכונגס־ריכטער, און באַלד האָט דער פּראָקוראָר איבערגעקעהרט דאָס גאַנצע טעפּעל סמעטענע. דער אונטערזוכונגס־ריכטער האָט ערקלערט, אַז דער געפונענער טויטער קערפּער איז נישט פון דער פערשוואונדענער מיידעל, נאָר דער קערפּער פון אַ געשטאָרבענער יודישער מיידעל. און אַז די יודען האָבן דעם טויטען קערפּער פון דער מיידעל אונטערגעוואָרפען אין טייך, און אונטערגעקויפט דעם פויער טשאַפּקאַניטש, אַז ער זאָל געפינען דעם קערפּער פון דער פערשוואונדענער שיקסעל.

טשאַפּקאַניטש איז אַרעסטירט געוואָרן, מען האָט איהם אַזוי לאַנג געמאַטערט, ביז דער פערפיינ־יגטער פויער האָט אויסגעזאָגט דעם „אמת", נעמליך, אַז די יודען האָבן איהם אונטערגעקויפט...

היינט, אַז מען לייענט די דאָקומענטען פון יענער פינסטערער געשיכטע, כאַפּט אָן אַ שרעק, ווען מען דערוויסט זיך וואָס פאַר אַ שרעקליכע מיטלען די אַנטיסעמיטען האָבן אָנגעווענדעט, אום צו געפינען בעווייזען פאַר דעם בלוט־בלבול.

דער שפּאַנענדסטער און שרעקליכסטער מאָמענט פון פּראָצעס איז געווען דאָס עדות־זאָגען פון מאָריץ שאַרף, דער זוהן פון אומגליקליכען שמש, יוסף שאַרף.

דער יונגעל ווערט געשילדערט אַלס כאַראַקטער בחור'ל (ביים פּראָצעס איז ער שוין אַלט געווען 16 יאָהר) מיט גנבה'שע אויגעלעך, הייסע ליפּען, שוואַרצע האָר און געבויגענער נאָז, ער איז געווען דער טיפּ פון אַ וואוילען יונגעל, וואָס האָט ליב אָפּצוטון אַ שפּיצעל, וואָס האָט אַ כאַראַקטער פון אַ „שמד'אַלניק און צו להכעיס'ניק. דורך די 16 מאָנאַטען פון דער אונטערזוכונג, וואָס מאָריץ שאַרף האָט זיך געפונען אין הויז פון אַנטיסעמיטישן טורמע־קאָמיסאַר און איז געשטאַנען אונטער'ן איינפלוס פון די צוויי גלחים, וועלכע האָבן „געשיצט" זיין „נשמה" און איהם פאַרבערייטעט צום שמד, איז ער געוואָרן אַ פערביסענער אַנטיסעמיט מיט אַ שרעקליכען האַס צו זיינע עלטערן און צו די יודען אין אַלגעמיין.

מאַסקוף.

(סוף מאָרגען).

אַ בילד פון דער ריזיגער פערפלייצונג אין מערב־ענגלאנד

חזנים און שוחטים ארבייטען אין פאבריקען אין קיעוו

(איינדריקען פון אַ בעזוך)

פון ב. סמאליאר.

הונדערט טויזענט דעקלאַסירטע יודען פון קיעווער ראַיאָן זענען היינטיגעס יאָהר געוואָרען פולשטענדיגע בירגער. פולשטענדיגע בירגער מיט פולשטענדיגע בירגער־רעכט. רעכט צום לעבן, רעכט צום לערנען, רעכט צום אַרבייטען, רעכט בעהאַנדעלט צו ווערען בעגלייך מיט אַלע נוצליכע עלעמענטען אין סאָוויעטען פערבאַנד.

אויף פּאָדאָל — אין דעם טרויעריג־בעריהמטען געגענט פון קיעוו, וואו יודען זענען אונטער דעם צאַרישען רעזשים געהאַלטען געוואָרען „ווי הערינג אין אַ פּעסעל" — דאָרט זעהט איהר זיי, אָט יענע דעקלאַסירטע, יענע „געוועזענע" מענשען, וועמען די סאָוויעטישע מאַכט האָט איצט אויפגעשטעלט צוריק אין זייערע רעכט. דאָרט וואוינען זיי און דאָרט אַרבייטען זיי.

אויף פּאָדאָל — איצט הייסט דער געגענט נישט פּאָדאָל. נאָר „פּעטראָווקאַ" — בין איך אוועק געגאַנגען זעהן ווי אַזוי די סאָוויעטישע מאַכט ליקווידירט איהר'ע דעקלאַסירטע. געגאַנגען בעזוכען די פאַבריקען און זאַוואָדען, וואָס דער אַמעריקאַנער „אַגראָדזשאָינט" האָט געגרינדעט און אויסגעשטאַטעט, און וועלכע די סאָוויעטישע אָרטיגע מאַכט האָט איצט מיט דאַנקבאַרקייט איבערגענומען.

„קיין יוגענט וועט איהר אויף די דאָזיגע אונטערנעמונגען קיין סך נישט געפינען — האָט מיך געוואָרענט מיין בעגלייטער. — די יוגענט איז בכלל איצט געוואָרען אויס דעקלאַסירט. זי אַרבייט אויף די גרויסע סאָוויעטישע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען און איז צעזייט און צעשפּרייט איבער'ן גאַנצען לאַנד. איהר וועט אָבער דאָרט געפינען מיטעליעהריגע און עלטערע יודען, ווי זיי שטעהען און זיי אַרבייטען מיט זעג און האַמערס און זענען צופרידען, וואָס מען האָט זיי מיטאַמאָל געמאַכט פאַר אויס דעקלאַסירטע, וואָס מען האָט זיי צוגעלאָזט צו אַרבייט אין פולען זין פון וואָרט; וואָס מען פרעגט נישט ווער זיי זענען געווען און וואָס זיי האָבן געטון אין די יאָהרען פון „נעפּ" אדער אין די אַמאָליגע יאָהרען פון צאַרישען רעזשים, אָדער בכלל אין די צייטען פון אַמאָל.

„איהר וועט טרעפען געוועזענע חזנים, איהר וועט טרעפען געוועזענע שוחטים, איהר וועט טרעפען יודען מיט בערד. אַלע זענען זיי איצט גלייך. ער קומט און זאָגט, אַז ער וויל אַרבייטען, אַז ער וויל ווערען אויס דעקלאַסירטער, רעגיסטרירט מען איהם אָהן שום קשיות. מען רעגיסטרירט איהם און מען שטעלט איהם גלייך אוועק אויף אַרבייט; פריהער, אויף שוואַרצער אַרבייט, און שפּעטער, ווען ער לערנט זיך אַביסעל אויס אַ מלאכה — אויף מעהר ספּעציאַליזירטער אַרבייט.

איז גוט צו זעהען, ווי אַלטע יודען, יודען מיט באמת גרויסע בערד, שטעהען אויף די סאָוויעטישע פאַבריקען און אַרבייטען, און פערדינען. און פיהלען זיך מיט מענשען גלייך. אמת, זייערע פערדינסטען זענען אַזעלכע קליינע, אַזעלכע מיזערנע, אַז אַפילו אויף קיין ברויט קלעקען זיי נישט.

די יוגענט, פערזאָרגט אויף דער שווערער סאָוויעטישער אינדוסטריע, און דעם עלטערן דור צוזאַמען מיט די פרויען — אויף דער לייכטער אינדוסטריע, בלייבט ביסלעכווייז קיין זכר נישט פון יודישע דעקלאַסירטע.

די פאָרשטעהער פון „אַגראָדזשאָינט" און פון „אָרט" אין קיעוו זענען שטאָלץ מיט דער אַרבייט, וואָס זיי טוען אויף אין אוקראַינע פאַר די דעקלאַסירטע. דער פּראָצעס פון מאַכען דער יודישער בעפעלקערונג פאַר אויס דעקלאַסירט — דער דאָזיגער פּראָצעס איז פּונקט אַזוי גרויס, און טאַקע נאָך פיל־פיל גרעסער, ווי די גאַנצע יודישע קאָלאָניזאַציע אין סאָוויעטען־פערבאַנד. דורך דער יודישער קאָלאָניזאַציע ווערען געהאָלפען טויזענטער דעקלאַסירטע יודען. דורך דעם איצטיגען פּראָצעס פון יודישער אינדוסטריאַליזאַציע ווערען געהאָלפען צעהנדליגער טויזענדער — צעהנדליגער טויזענטער, וואָס די יודישע קליינע אינדוסטריעלע פאַבריקען און זאַוואָדען עפענען פאַר זיי די ברייטע מעגליכקייטען אַריבערצוגעהן שפּעטער אין גרויסע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען, זיך בעהעפטען מיט דער סאָוויעטישער גרויס־אינדוסטריע, אַנצושליסען זיך אָן די גרויסע סאָוויעטישע פאַבריקען אין בריאַנסק, דנעפּראָפּעטראָווסק, כאַרקאָוו און אַנדער מעטום.

א פארגרימירטער משומד

האט אויך א ווילדען אופן פערפיהרט זיין שוועסטער

אַנ'אינטערעסאַנטער פּראָצעס וועט בקרוב פאָרקומען אין ווילנער געריכט.

דער פּראָצעס איז פערפיהרט געוואָרען אויפ'ן סמך פון אַנ'אָנקלאַגע, וועלכע איז מיט אַ קורצער צייט צוריק אַריינגעפלאָסען אין דער געריכטס־קאַנצעלאַריע.

אין דער אָנקלאַגע ווערט דערצעהלט וועגען אַ מערקווירדיגער לעבענס־געשיכטע, וועלכע מיר בעגעגענען נאָר אין סענסאַציאָנעלע ראָמאַנען.

דער העלד פון דער געשיכטע איז דער

35-יעהריגער יאַן שייבלין,

וועלכער האָט אַמאָל געהייסען יהודה און האָט אין 19־טען יאָהר זיך געשמדט.

אַלס 10־יאָהריגער בחור'ל איז יהודה ש. אַנטלאָפען פון זיינע עלטערן, ער האָט זיך אַרומגעהאַלגערט אין פערשידענע שטעט און שטעטלעך, פערנומען זיך מיט פערשידענע רייגע און אומרייגע מעשים, די עלטערן, וועלכע האָבן אויך פריהער געהאַט פון איהם צרות האָבן זיך שוין אויפגעהערט צו אינטערעסירען מיט זיין גורל און ערשט אין יאָהר 1919 האָבן די עלטערן פלוצלונג דערהאַלטען פון איהם אַ בריף, אין וועלכען ער האָט אין אַ ציניש טאָן געשריבען, אַז היות די עלטערן מוזען זיין אומרוהיג וועגען זיין גורל, האַלט ער פאַר זיין פליכט צו מעלדען זיי, אַז איהם געהט גאַנץ גוט, און אַז ער האָט פערענדיגט דינען אַלס אַ פלוטאָנאָווער.

האט זיך געשמד'ט און חתונה געהאט מיט א רייכער און שענער קריסטין.

פון דעמאָלט אָן זענען אַוועקגעגאַנגען פיל יאָהרען.

דערווייל איז אונטערגעוואַקסען יאַנס אַ שוועסטער באַסיבקע, וועלכע יהודה האָט איבערגעלאָזט נאָך אַלס אַ קליין מיידעלע, איז געוואָרען אַ שיין פריילין.

על פּי צופאַל האָט זי זיך בעקאַנט מיט אַ רייכען וואַרשעווער אונטערנעהמער, וועלכער האָט זי

איינגעארדענט אויף א פאסטען אין ווארשא.

דאָס מיידעל איז געווען צופרידען.

צו דער צייט האָט איהרע אַ חבר'טע בעקאַנט איהר מיט אַ טענצער, וועלכער איז אויפגעטראָטען אויף דער ביהנע פון אַ דריטראַנגיגען קאַבאַרעט־טעאַטער'ל. דער טענצער האָט געמאַכט אויף דעם פריילין אַ שטאַרקען איינדרוק

און צווישען דעם ווילנער יודישען מיידעל און דעם טענצער איז געווארען א ליבע.

דאָ דאַרף מען די לעזער מגלה זיין דעם סוד, אַז דער טענצער איז געווען איהר געשמדטער, מיט יאָהרען צוריק ברודער. זי האָט נישט געוואוסט ווער איז איהר בעשערטער, ער האָט אָבער גוט געוואוסט, אַז דאָס איז זיין שוועסטער און נישט געקוקט אויף דעם האָט ער זי געגנובט צום שמד און צוגעזאָגט דערנאָך מיט איהר חתונה צו האָבן.

זייענדיג ווייט פון די עלטערן איז באַסיע ש. (אַזוי איז געווען איהר נאָמען) אַרונטערגעפאַלען אונטער זיין איינפלוס, האָט זי געשמד'ט און חתונה געהאַט מיט איהם.

קורץ נאָך דער חתונה איז צו איהר אין שטוב געקומען אַ יונגע פרוי און געמאַכט איהר אַ סקאַנדאַל, זי האָט דערקלערט, אַז זי איז

איהר מאַנ'ס געזעצליך ווייב.

ער האָט זי אָבער אַוועקגעוואָרפען און חתונה געהאַט אַ צווייטען מאָל, די פרוי האָט אויפגעהויבען דעם פאָרהאַנג איבער דער פערזאָן פון איהר מאַן און דאָ האָט זיך די אומגליקליכע פרוי דערוואוסט דעם שרעקליכען אמת, אַז איהר מאַן און איהר פערפיהרער איז

איהר לייבליכער ברודער.

אַ דערשלאָגענע איז זי באַלד אַנטלאָפען קיין ווילנע און דערצעהלט איהרע עלטערן די גאַנצע געשיכטע, די אומגליקליכע האָט פון די שווערע איבערלעבענישען בעקומען אַ שווערען נערווען־קראַנקהייט און היילט זיך איצט אין אַ סאַנאַטאָריע.

איהרע עלטערן האָבן וועגען דער גאַנצער געשיכטע אַריינגעטראָגען אַנ'אָנקלאַגע אין געריכט און יאַן שייבלין דערוואַרט אַ שווערער פּראָצעס.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואר

צי זענען די שאצונגס-קאמיסיעס נויטיג?

מיר דערגענטערן זיך יעצט צו דער צייט פון אויסמעסטונג פון איינקונפטס-שטייער. די „זעזנאַ־ניעס" זענען אָפּגעגעבען געוואָרען ביז'ן 1־טען מאַי און אין דער נאָהענטסטער צייט וועט דאָס מאַטעריאַל סאָרטירט ווערען, עס וועלען אַרויס־געפאָדערט ווערען אויפקלערונגען פון די צאָהלער און די שטייער־קאָמיסיעס וועלען צוטרעטען צו דער אַרבייט.

מיר ווילען זיך דאָ אָפּשטעלען אויף דער קאָמפּעטענץ פון די קאָמיסיעס ביים אויסמעסטען פון דעם שטייער און ביי די רעקורסען צוערשט אָבער מוזען געזאָגט ווערן איניגע ווערטער וועגען דער נוציליכקייט אָדער אומנוציליכקייט פון די קאָמיס־יעס. פון צייט צו צייט הערען מיר מיינונגען פון שטייער־צאָהלער, אַז מעגליך וואָלט אפשר אָהן די קאָמיסיעס די אויסמעסטונג געווען מעהר יושר־דיג. עס איז ווירקליך נישט פערשטענדליך פון וואַנען עס נעהמט זיך אַזאַ מיינונג. מיר קענען עס אפשר דאָך פערשטעהען, ווען מיר וועלען נעהמען אין בעטראַכט, אַז די מיינונגען זענען פער־איינצעלטע און נאָר אַ שטייער־צאָהלער, וועלכער איז גראָד בע'עוולה'ט געוואָרען ביי דער שטייער־אויסמעסטונג, לעגט ער די שולד אויף דער קאָ־מיסיע און מאַכט די קאָמיסיע פאַר זיין שעיר לעזאזל. שוין דאָס עקזיסטירען פון דער קאָמיסיע היט אָפּ דעם שטייער־צאָהלער פון אויסטערלי־שעס, ווייל דער רעפערענט רעכענט זיך אויף אַ פּראָטעסט פון די קאָמיסיע־מיטגלידער און לעגט אין מייסטענס פאַלען פאָר אַ מענשליכען פאָר־שלאַג.

אָבער נישט אַלעס איז די קאָמיסיע אומשטאַנד גוט דורכצופיהרען, ווייל לאָמיר זיך צוקוקען צו דער פּראָצעדור פון דער אויסמעסטונג פון הכ־נסה־שטייער.

דאָס מאַטעריאַל ווערט געזאַמעלט דורכ'ן רע־פערענט און אויף דעם גרונד שטעלט ער אַרויס אַ פאָרשלאַג צו בעשטייערען דעם בעטרעפענדען שטייער־צאָהלער מיט אַ געוויסער סומע. אין דעם פאַל, האָט די קאָמיסיע דאָס פאָלשטענדיגע רעכט צו טון מיט דעם פאָרשלאַג, וואָס נאָר זי וויל. זי קען די סומע פערקלענערן, זאָגאָר אין גאַנ־צען שטרייכען און זעלבסטפערשטענדליך אויך פער־גרעסערען, דאָס לעצטע איז אַ זעלטענהייט. דער פאָרזיצער פון דער קאָמיסיע וועלכער איז כמעט שטענ־דיג דער באַטשאַלניק פון שטייער־אַמט שטעלט זיך גאַנץ אָפט ענטקעגען דער מיינונג פון די קאָ־מיסיע־מיטגלידער און אין אַזעלכע פאַלען ווערען די פאָרשלאַגען פון די מיטגלידער געשטעלט צו אָפּ־שטימונג. אָבער אויך דאָס איז אין זעלטענע פאַ־לען. מייסטענס קומט די קאָמיסיע דורך מיט'ן פאָרזיצער און מיט אַ קאָמפּראָמיס ווערט די פראַגע ערלעדיגט. אָבער פון צייט צו צייט קומט אָבער דאָך צו אַן'אָפּשטימונג און ווען עס געהט דורך דער פאָרשלאַג פון דער קאָמיסיע לעגט מאַנכעס מאָל דער פאָרזיצער צו אַ פּראָטעסט פון זיין זייט צו די אַקטען. די פּראַקטיק האָט אָבער בעוויזען, אַז זעלטען האָט אַזאַ פּראָטעסט אַ ווירקונג און די שטייער־קאַמער נעהמט זעלטען אַזא פּראָטעסט אין בעטראַכט.

מיר זעהען דערפון, אַז די קאָמיסיע וועלכע האָט דעם מוט זיך ענטקעגענצושטעלען, האָט אַ בענוג גרויסע מאַכט און קען ביי דער אויסמעס־טונג פיל אויפטון. דאָס איז ביי דער אויסמעס־טונג פון שטייער. אָבער נישט אַלע שטייער־צאָה־לער זענען בעקאַנט די קאָמיסיע־מיטגלידער און אָס טרעפען פיל פאַלען, ווען דער פאָרשלאַג פון רעפערענט ווערט דורך, דער קאָמיסיע אָנגענומען גאָר צוליב דעם, ווייל דער שטייער־צאָהלער איז דער קאָמיסיע אומבעקאַנט און קיינער פערטיי־דיגט איהם נישט. דאָס איז שוין אַ שווערערער פאַל, ווייל דאָס געזעץ פון הכנסה־שטייער גיט דער קאָמיסיע גרויסע רעכט ביים אויסמעסטען דעם שטייער, דערפאַר, אָבער כמעט גאָר קיין רעכט ביי די רעקורסען. אַ שטייער־צאָהלער, וועלכען די קאָמיסיע קען נישט און וועלכער איז נישט יושר־דיג בעהאַנדעלט געוואָרען דורך דער קאָמיסיע, צוליב דעם איז זעלבסטפערשטענדליך געצוואונגען איינ־צוגעבען אַ רעקורס. אין אַ סך פאַלען קומט דער בע'עוולה'טער סוחר, אָדער האַנדווערקער ערשט דעמאָלט צו איינצעלנע קאָמיסיע־מיטגלידער און שטעלט פאָר זיין לאַגע, עס איז אָבער שוין צו שפּעט, ווייל נאָר אַ קליינע צאָהל רעקורסען קומען צוריק אויפ'ן טיש אַרויף און די קאָמפּעטענץ פון דער קאָמיסיע איז דאָ אַ גאַנץ שמאָלע. דאָס רעכט צו קוואַליפיצירען אויב דער רעקורס זאָל קומען אויף דער זיצונג פון דער קאָמיסיע האָט נאָר אייב־ציג און אַליין דער באַטשעלניק פון שטייער־אַמט, אויב ער אַנערקענט, אַז דער שטייער דאַרף פער־קלענערט ווערען ביז מיט 200 זל. ווערט דער רעקורס בעטראַכט דורך דער קאָמיסיע. אַנערקענט ער אָבער, אַז דער רעקורס דאַרף אָפּגעוואָרפען ווערען אָדער דער שטייער פערקלענערט ווערען, ווערט עס דער קאָמיסיע איבערהויפּט נישט פאָר־געשטעלט און עס געהט גלייך אין דער שטייער־

וואס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען?

ביים אננעהמען און אפזאגען ארביי־טער אדער אנגעשטעלטע מוז מען מעל־דען דעם ארבייטס-פערמיטלונגס-אמט

דער מלוכה'שער אַרבייטס-פערמיטלונגס-אַמט האָט פעראָרדענט, אַז ביים אָננעהמען אָדער אָפּ־שאַפען אַרבייטער, אָדער ביורא-אָנגעשטעלטע מוז מען אין פערלויף פון 3 טאָג מעלדען דעם אַר־בייטס-פערמיטלונגס-אַמט.

פאַר נישט צופאַסען זיך צו דער פעראָרד־נונג דראָהט אַ שטראָף ביז 300 זלאָטעס.

וויפיל האנדווערקער-ווארשטאטען געפינען זיך אין פוילען?

לויט דער אַדורכגעפיהרטער לעצטענס סטאַ־טיסטיק האָט דאָס האַנדעלס- און אינדוסטריע-מי־ניסטעריום פערעפענטליכט וויפיל האַנדווערקער־וואַרשטאַטען ס'זענען פעררעגיסטרירט אין פוילען:

אין פוילען זענען ביז יעצט פעררעגיסטרירט 320 טויזענד וואַרשטאַטען, די גרעסטע צאָהל וואַר־שטאַטען בעזיצט די וואַרשאַווער וואָיעוואָדסטוואָ — 46000 — אין דער ווילנער וואָיעוואָדסטוואָ געפי־נען זיך 3500 וואַרשטאַטען, אויף פּאָלעסיע 8500, די לאָדזער וואָיעוואָדסטוואָ 20.000, די קראָקאָ־ווער 22.000, קיעלצער און לובלינער צו 18.000 אין מזרח-גאַליציען און פּאָמערן געפינען זיך אַמ־ווייניגסטען.

לויט די פאַכען שטעלט זיך פאָר פאָלגענדע ציפערן: די לעדער-בראַנזשע בעזיצט 95.000 וואַר־שטאַטען און ביז 248 טויזענד האַנדווערקער (אין דער צאָהל געפינען זיך 81000 שוסטער-וואַר־שטאַטען).

אין דער לעבענס-מיטעל-גרופּע: קאָנדיטאָר, צוקערלעך-מאַכער, בעקער און פלייש-העקער בעזי־צען איבער 63.000 וואַרשטאַטען און 185 טויזענד בעשעפטיגטע.

די מעטאַל גרופּע צעהלט 53.000 וואַרשטאַ־טען און 150.000 בעשעפטיגטע, אינדעם געפינען זיך צומייסט שלאָסער און שמידער. בלעכער-וואַר־שטאַטען 4.000, גראַווירער 1.500.

די טעקסטיל-גרופּע בעזיצט 49.000 וואַר־שטאַטען און 130 טויזענד בעשעפטיגטע, די גרעס־טע צאָהל זענען שניידער-וואַרשטאַטען, קירזשנער־וואַרשטאַטען 490, טאַפּעצירער 490.

די האָלץ-גרופּע צעהלט 43 טויזענד וואַר־שטאַטען (טישלער, בעדנער, דרעקסלער, קויבער־מאַכער א. א.) און 110.000 בעשעפטיגטע אין דעם איז די גרעסטע צאָהל טישלער-וואַרשטאַטען.

די בוי-גרופּע (מויערער, שטיינהאַקער, זדוּנעס, מאַלער, גלעזער) בעזיצט צוזאַמען איבער 10.000 וואַרשטאַטען.

פריזיער-אַנשטאַלטען געפינען זיך אין פוילען איבער 4 000.

די איבריגע פאַכען, וואָס זענען אויבען נישט אויסגערעכענט, בעזיצען צוזאַמען ביז 3.500 וואַר־שטאַטען.

זאליטשקעס פון אומזאץ-שטייער

צוזאַמען מיט די ענדערונגען אין געזעץ וועגען אומזאַץ-שטייער, ווערט דער טערמין פון צאָה־לען די „זאַליטשקעס" איבערגערוקט פון 15 מאַי אויפ'ן 15 יולי, פון 15 יולי אויפ'ן 15 סעפּטעמ־בער, פון 15 אָקטאָבער אויפ'ן 15 נאָוועמבער, פון 15 יאַנואַר 1933 אויפ'ן 15 מערץ 1933.

וויכטיגע אורטיילען פון העכסטען אדמינ. טריבונאל

וועגען „זעזנאַניעס" פון הכנסה-שטייער

מיר גיבען דאָ איבער עטליכע זעהר וויכ־טיגע אורטיילען פון העכסטען געריכט בנוגע הכנסה־שטייער —

1) די שטייער-מאַכט איז פערפליכטעט צו־צולאָזען עדות, וועלכע ווערען צוגעשטעלט דורכן שטייער-צאָהלער, אַז דער לעצטער האָט אָנגעגע־בען אַ „זעזנאַניע" אין געהעריגען טערמין און ביי דער געהעריגער שטייער-מאַכט. אויב ס'פעהלט די עטליכע נאָטירונג וועגען דעם אין שטייער-אַמט.

ס'איז נישט ריכטיג די מיינונג, אַז אַלס בע־וויז פון אָפּגעבען אַ „זעזנאַניע" מוז מען האָבען אַ שריפטליכע בעשטעטיגונג, ווייל די אַרט. 50 און 51 פון געזעץ פון הכנסה-שטייער זאָגען זיך נישט גענוי אַרויס וועגען דער פראַגע און קיין שום ספּעציעלע פאָרשריפטען זענען וועגען דעם נישט פערהאַן.

2) אַ טעות וואָס איז דורכן שטייער-צאָהלער געמאַכט געוואָרען אין דער זעזנאַניע, קען נישט פעררעכענט ווערען צו זיין רעה און דער צאָהלער האָט דאָס רעכט אויסצובעסערען דעם דאָזיגען טעות.

3) אין פאַל ווען דער שטייער-צאָהלער גיט נישט אָפּ קיין זעזנאַניע וועגען הכנסה-שטייער, איז די שאַצונגס-קאָמיסיע בערעכטיגט אַדורכצופיהרען די אויסמעסטונג פון שטייער לויט מאַטעריאַל, מיט וועלכען די שטייער-מאַכט בעזיצט.

4) אויב דער שטייער-צאָהלער, נישט אַריינ־טראָגענדיג קיין זעזנאַניע אין הסכם מיטן אַרט. 50 און 52 פון געזעץ וועגען הכנסה-שטייער, בע־גרענעצט זיך צו דער ערקלערונג דאָס קיין הכנסה, וועלכע דאַרף אונטערליגען דער בעשטייערונג האָט ער נישט געהאַט, קען דער שטייער-אַמט אָנווע־דען צו איהם דעם אַרט. 63 און אויסמעסטען די הכנסה אויפן סמך פון מאַטעריאַל, נאָכן פעסטשטע־לען זיין שטייער-פליכט.

ס'האָט נישט קיין פליכט אָנצוגעבען קיין „זעזנאַניע" דער, וועלכער האָט אין דער געהערי־גער צייט אָדער האָט איננאַנצען נישט געהאַט קיין הכנסות אין הסכם מיט די אַרטיקלען 1, 3, 4, 5, 6, 7, און 22 פון געזעץ פון הכנסה-שטייער, אָדער די הכנסות, וועלכע זענען בערעכענט גע־וואָרען אויפן סמך פון די דערמאַנטע פאָרשריפטען האָבען נישט איבערגעשטיגען די גרענעץ פון דער בעשטייערונג.

קליינע שטייער-צאלער ווערן בע'עוולה'ט

זיי ווערען נישט ארויסגערופען צו געבען מינדליכע ערקלערונגען אין דער אפעלאציע-קאמיסיע

דער אַרטיקעל 90 פון געזעץ וועגען אומזאַץ־שטייער לויטעט; אַז אויב דער שטייער־צאָהלער פערלאַנגט אין אָפּגעגעבענעם רעקורס, צו געבען מינדליכע ערקלערונגען, דאַרף מען איהם אַרויס־רופען צו דער זיצונג פון דער אַפּעלאַציע־קאָ־מיסיע. אויב מ'רופט דעם צאָהלער צו דער זיצונג נישט אַרויס, קען ער זיך ווענדען צום העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל.

ווי די פּראַקטיק האָט בעוויזען ווערען זעהר אָפט די קלענערע שטייער־צאָהלער, נישט אַרויס־גערופען צו געבען מינדליכע ערקלערונגען.. צום העכסטען טריבונאַל קען ער זיך אויך נישט ווענ־דען, ווייל דאָס איז פערבונדען מיט קאָסטען, וועל־כע שטייגען אַריבער די סומע פון שטייער. ס'־קומט דעריבער אויס, אַז פון אַרטיקעל 90 קע־נען נאָר געניסען גרויסע סוחרים.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך דער צענט־ראַלער קליינהענדלער־פעראיין, פּאַמאָרסקא 15, גע־וואָנדען מיט אַ מעמאָריאַל צו דער [illegible] האַנ־דעלס־קאַמער און אָנגעוויזען, אַז די קליינהענדלער ווערען אין דעם פאַל שטאַרק בע'עוולה'ט.

די האַנדעלס־קאַמער וועט וועגען דעם דאָ־זיגען ענין אינטערווענירען ביים פּרעזעס פון דער פינאַנץ־קאַמער.

פארוואס דארפען הויזירער יעדעס יאהר אויסקויפען א ליצענציע?

דעלעגאציע פון קליינהענדלער-פעראיין אין מאגיסטראט

דאָס געזעץ פון אינדוסטריע-רעכט לעגט אַרויף דעם חוב אויף יעדער אונטערנעהמונג צו בעזיצען אַ ספּעציעלע קאָנצעסיע (ערלויבניש) פון אינדוסטריע-אַמט ביים מאַגיסטראַט. דאָס בעקומען אַ ערלויבניש איז פערבונדען מיט קלענערע אָדער גרעסערע אויסגאַבען, אין דער הויך, וואָס ווערט פעסטגעשטעלט דורכ'ן מאַגיסטראַט.

אַלע אַרט אונטערנעהמונגען בעקומען ער־לויבנישען, וועלכע זענען גילטיג אַזוי לאַנג ווי די אונטערנעהמונג עקזיסטירט, אַ חוץ דעם הויזירער־האַנדעל, וועלכער בעקומט קאָנצעסיעס אַזוי גערו־פענע „ליצענציעס", וועלכע זענען גילטיג נאָר איין יאָהר.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט זיך דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין (פּאָמאָרסקא 15) געוואָנדען צום לאָדזער מאַגיסטראַט מיט אַ מע־מאָריאַל אין וועלכען ס'איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז די אָרימסטע הענדלער זענען די, וועלכע פער־נעהמען זיך מיט וואַנדער-האַנדעל, שוין דערפאַר וואָס מיט'ן פּעקעל אויף די פּלייצעס, מיט אַ קענדעל מילך, מיט אַ קויבער גרינצייג, אָדער מיט אַ האַנט-וועגעלע פרוכטען און כדומה פּראָדוקטען וואַנדערן זיי פון הויף צו הויף, פון דאָרף צו דאָרף, פון שטוב צו שטוב אום צו קענען פעדינען אויף אַ שטיקעל טרוקען ברויט. מיט'ן וואַנדער-האַנדעל בעשעפטיגען זיך פערזאָנען, וועלכע בעזיצען נישט אפילו דעם מינימאַלסטען קאַפּיטאַל צו פיהרען, וואָס פאַר עס זאָל נישט זיין אונטערנעהמונג מיט אַ שטענדיגען זיץ-אָרט, מענשען וועלכע ווילען בעסער אויספיהרען די שווערסטע אַרבייט און נישט פאַלען צו לאַסט דער בעפעלקערונג, מענשען וועל־כע האָבען צוליב דעם שרעקליכען עקאָנאָמישען קריזיס פערלוירען זייער פּרנסה. געליטענע פון די מאַסען-רעדוקציעס א. א. וו. און אָט די מענשען מוזען יעדעס יאָהר בעצאָהלען פאַר אַ (קאָנצעסיע) ליצענציע 15 גילדען.

די גרעסטע טייל פון די דערמאָנטע הענד־לער מוזען גאַנץ אָפט אויף דעם צוועק אָוועקגע־בען די אָהנפּראָצענטיגע הלוואה, וועלכע זיי בע־קומען פון פערשידענע גמילת-חסדים-קאַסעס.

די דעלעגאַציע מיט'ן ראַטמאַן כארי בראש, וועלכע האָט זיך וועגען דעם געוואָנדען צום וויצע־פּרעזידענט ראַפּאַלסקי האָט געבעטען פערקלענערן די קאָסטען פערבינדען מיט'ן בעקומען די ליצענ־ציעס, דער וויצע-פּרעזידענט האָט פערשפּראָכען דעם ערלאַנג נאָכצוקומען.

לוסטראציעס אין די האנד־ווערקער-ווארשטאטען

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בעשלוס פון דער האַנדווערקער-קאַמער וועלען אַדורכגעפיהרען לוסטראַ־ציעס אין אַלע האַנדווערקער-וואַרשטאַטען, צו זיי היטען אַלע פאָרשריפטען פון אינדוסטריע-געזעץ - הויבען זיך הייגט אָן אין אונזער שטאָט די לוס־טראַציעס פון די וואַרשטאַטען.

די האַנדווערקער-קאַמער האָט פערטיילט די שטאָט אויף 14 ראַיאָנען צוגלייך מיט די 14 פּאָ־ליציי-קאָמיסאַריאַטען און פון היינט אָן וועלען קאָמיסיעס צו צוויי פערזאָן לוסטרירען אַלע האַנד־ווערקער-וואַרשטאַטען.

קאַמער, וועלכע בעשטעטיגט כמעט שטענדיג דעם פאָרשלאַג פון שטייער־אַמט.

די פּראָצעדור איז ביים אומזאַץ־שטייער אַ גאַנץ אַנדערע און אַלע רעקורסען אָהן אויסנאַהם קומען צוריק אין דער קאָמיסיע. עס מוזען דער־ריבער אָנגענומען ווערען געהעריגע שריט, דאָס זעלבע אויך איינצופיהרען ביי דעם הכנסה־שטייער די קאָמיסיע מוז האָבען די מעגליכקייט אויסצו־בעסערן ביים רעקורס אַ פעהלער, וועלכען זי קאָן האָבען בעגאַנגען ביי דער אויסמעסטונג.

ב. פרוינד.

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג ד 10 אייר תרצ"ב

מאי

זון-אויפגאנג 3.57
זון-אונטערגאנג 7.09

פאבאר פון יאהרגאנג 1911

היינט, דעם 9-טען מאי ד. י. דארפען זיך שטעלען:

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1 (נארוטאוויטשא 75) די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1911, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען פאל. קאמיסאריאט, וועמענס נעמען ס'הייבען זיך אן מיט די ליטערעס:

B (פון Bo ביז Ba)

פאר דער קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווא 34) די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נאמען אויף די אותיות:

K

פאר דער קאמיסיע נומער 3 (קאשטשושקי 21) די פאבאראוועס פון 1910, קאטעגאריע B, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען פאליציי-קאמיסאריאט, וועמענס נעמען ס'הויבען זיך אן מיט די אותיות:

S Sz Sch Ś U W Z Ż Ź

צו די פאבאר-קאמיסיעס דארפען די פאבאראוועס מיטנעמען די פעסער, אדער פערזענליכע דאקומענטען ארויסגעגעבען פון די פאליציי-קאמיסאריאטען, פראלאנגאציע און רעגיסטראציע-קארטען, וואס זענען אויסגעשטעלט געווארען פון לאדזשער מאגיסטראט, און בעשייניגונגען וועגען פאך און בילדונג.

די פליכט פון צושטעלען פערזענליכע דאקומענטען איז אויך חל אויף די פאבאראוועס פון קאטעגאריע ב., וועלכע האבען די דאזיגע בעשייניגונגען צוגעשטעלט צו די פאבאר-קאמיסיע אין די פריהעריגע יאהרען.

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע

(—) דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט איז מודיע, אז די רעגיסטראציע אויף שטיצע פאר ארבייטסלאזע פאר'ן חודש מאי וועט פארקומען לויט פאלגענדען סדר:

היינט, דינסטאג, דעם 10-טען מאי:

G H I J

מיטוואך, דעם 11-טען מאי:

K L Ł

דאנערשטאג, דעם 12-טען מאי:

M N O P

פרייטאג, דעם 13-טען מאי:

R S T U

שבת, דעם 14-טען מאי:

W Z Ź

הורט-סוחרים, וואס פיהרען פון 1932 אן האנדעלס-ביכער וועלען געניסען פון 1 פראצענט אומזאץ-שטייער

אינטערווענץ פון לאדזשער יודישע סוחרים-פעראיין אין האנדעלס-קאמער

ביז'ן יאהר 1931, האבען די הורט-סוחרים, וואס פיהרען נישט קיין האנדעלס-ביכער, לויט אן אקולניק פון פינאנץ-מיניסטעריום געצאהלט פון 1 פראצ. אומזאץ-שטייער. די דערמאנטע סוחרים, וואס האבען געוואלט געניסען פון דער 1-פראצענטיגער הנחה, האבען דערוועגען געדארפט אפגעבען ביטעס צו דער פינאנץ-קאמער.

אויפ'ן יאהר 1931, האט דאס פינאנץ-מיניסטעריום אפגעזאגט די דערמאנטע הנחה, צוליב וואס דעם טייל הורט-סוחרים, וואס פיהרען נישט קיין האנדעלס-ביכער, האט דערום געדראהט רואינירט צו ווערען.

דער יודישער סוחרים-פעראיין, האט אין צוזאמענהאנג דערמיט ביי די מאסגעבענדע פאקטארען פארגענומען אנ'אקציע, אז דער דערמאנטער 1 פראצ. הנחה-שטייער זאל ווי ביז-איצט אויך אנגעווענדעט ווערען פאר דעם דערמאנטען סוחרים-קלאס אויפ'ן יאהר 1931.

נעגען דער אקציע, האט זיך דאן אבער ענטגעגענגעשטעלט די לאדזשער האנדעלס-קאמער, ארויסגעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, אז די הורט-סוחרים, וואס פיהרען נישט קיין האנדעלס-ביכער, קענען נישט פריווילעגירט ווערען.

דער יודישער סוחרים-פעראיין, האט זיך דאן געווענדעט צו דער האנדעלס-קאמער מיט אנ'אויסביכער אויך אנגעווענדעט ווערען אויפ'ן יאהר 1931, אין געגענפאל, וועלען א גאנצע רייה אונטערנעהמונגען זיך מוזען ליקווידירען.

די טעג האט דער יודישער סוחרים-פעראיין דערהאלטען א מיטטיילונג פון דער לאדזשער האנדעלס-קאמער, אין וועלכען ס'ווערט מיטגעטיילט, אז אויפ'ן סמך פון דעם דאזיגען מעמאריאל, האט די האנדעלס-קאמער געענדערט די שטעלונג צו דער דאזיגער פראגע און נעמט אן אלע נויטיגע שריט אין פינ. מיניסטעריום, אז פאר די הורט-סוחרים, וואס פיהרען האנדעלס-ביכער פון יאהר 1932, זאל חל זיין דער 1 פראצ. אומזאץ-שטייער אויך פון יאהר 1931.

ווי מ'אינפארמירט אונז, האט דער צענטראלער סוחרים-פעראיין פון ווארשא אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט'ן פינאנץ-מיניסטער יאן פילסודסקי וועגען דער דאזיגער פראגע, אויף וועלכער דער מיניסטער האט פערשפראכען אין די נאהענטסטע טעג ארויסצוגעבען א ספעציעלען „אקולניק" לטובת דער אקציע פון יודישען סוחרים-פעראיין אין לאדז.

פון האנדעלס-געריכט

אפעלאציע-געריכט בעשטעטיגט דעם „נאדזור" פון דער פירמע „יוליוש ראזנער'ס יורשים"

פיהרליכען מעמאריאל, אין וועלכען ס'איז מאטיווירט געווארען, אז צוליב דעם שווערען קריזיס, מוז דער 1 פראצ. הנחה-שטייער פון אומזאץ פאר די הורט-סוחרים וואס פיהרען נישט קיין האנדעלס-

אין דעצעמבער פ.י. האט די פירמע „יוליוש ראזנער'ס יורשים" (פיעטריק. 96) זיך געווענדעט צום געריכט וועגען א „נאדזור". צוליב די אפאזיציע פון א גאנצע רייה קרעדיטארען, האט דאס געריכט די בקשה פון דער פירמע אפגעווארפען.

געגען דער דעציזיע פון לאדזשער האנדעלס-געריכט. האט די פירמע אפגעגעבען אנ'אפעלאציע צום אפעלאציע-געריכט אין ווארשא.

אויף דער לאדזשער זיצונג, האט דאס אפעלאציע-געריכט דעם נאדזור בעשטעטיגט,

נעכטען זענען די אקטען צוגעשיקט געווארען אין ווארשאווער אפעלאציע-געריכט, און אויף דער נאהענטסטער זיצונג פון האנדעלס-געריכט, וועט נאמינירט ווערען א ריכטער-קאמיסאר און א אויפזעהער אויף דער פירמע.

די רעגירונגס-שטיצע פאר די סעזאן-ארבייטער

(2) אויף א קאנפערענץ אין דער וואיעוואדזשאפט איז נעכטען בעטראכט געווארען די פראגע וועגען די רעגירונגס-סובסידיע פאר די סעזאן-ארבייטער, וואס מאכט בסך הכל אויס 300,000 זלאטעס, אדער גענויער – צו 12 זל. א וואך פאר אנ'ארבייטער.

די פארשטייער פון דער צווישענפעראיינס-קאמיסיע, וואס זענען אנוועזענד געווען אויף דער דאזיגער קאנפערענץ האבען דערקלעהרט, אז די דאזיגע סומע איז א צו קנאפע, און די פארשטייער פון דער וואיעוואדזשאפט האבען זייער ענטפער דערויף געמאכט אפהענגיג פון דער קאנפערענץ מיט דעם וואיעוואדע, ה' יאשטשאלט גופא, וועלכע וועט פארקומען דאנערשטאג ד. 12 ד. ח.

דער וואיעוואדע בעמיהט זיך וועגען קרעדיטען פאר עפענטליכע ארבייטען

(א) נעכטען איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא דער וואיעוואדע, ה' יאשטשאלט, וועלכער וועט זיך בעמיהען ביי די געהעריגע פאקטארען, מכוח בעקומען קרעדיטען אויף אויסצוברייטערען די עפענטליכע ארבייטען אין לאדז.

דער וואיעוואדע וועט פערברענגען אין ווארשא 2 טאג.

פאליטישער פראצעס

(2) פאר אנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט זענען נעכטען פערמשפט געווארען: דער 33-יאהריגער חיים לצווי אויף 5 יאהר שווערע טורמע, און דער 18-יאהריגער שמואל פעלדמאן – אויף פיר'טהאלבען יאהר אויסבעסערונגס-הויז.

א מעשה מיט א צעגעלניק

און מיט פיער „שווער-פערזינדיגטע" ארבייטער...

(2) ה' אלבין שולץ, דער צעגעלניע-אינהאבער פון אביוואטעלסקא 49, האט מיט עטליכע טעג צוריק געמאלדען זיינע ארבייטער, אז ער איז געצוואונגען אפצוזאגען 4 פון זיי פון דער ארבייט, ווייל זיי געהערען צו א... פראפעסיאנעלען פעראיין.

גערעדט און געטון: ארפגעבראכט 4 נייע ארבייטער, און געהייסען גיין די געקינדיגטע 4 צוזאמען מיט זייערע משפחות – 18 מאן.

איז געווארען א קאך: די ווייבער פון די ערשטע פיער ארבייטער האבען אנגעבראכען די ביינער פון די ניי-אנגעקומענע, און שולץ האט גערופען צו-הילף פאליציי.

ס'איז פערשטענדליך, אז אויף דעם סמך זענען אויסגעבראכען אינצידענטען.

פארשטייער פון פראפעסיאנעלע פעראיינען וועלען היינט אינטערווענירען וועגען דעם ענין אין ארבייטס-אינספעקטאריאט און אין דער וואיעוואדזשטווע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיושורען

(2) היינט ביינאכט דיושורירען: ק. ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעלגאס 32), י. צימער (וואלטשאנסקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

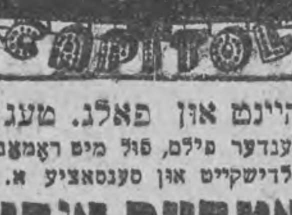

היינט און פאלג. טעג!
שפאנענדער פילם, פול מיט ראמאנטיזם, העלדישקייט און סענסאציע א. ג.

באמבעס איבער מאנטע-קארלא

רעזשי: Hans Szwarc

א ליבעס-ראמאן פון טאפפערען פלאט-אדמיראל מיט רייצענד-שעהנע עקסצענטרישע קעניגין. אריגינעלער אינהאלט! שעהנע און מאלערישע פייסאזשען! דער רייץ פון ים! ריוויערא, קאנעס, מאנטע-קארלא! איז די הויפט-ראלע: די רייצענדע און זיסע Sari Moritza און דער פערפיהרערישער Hans Albers

אויסער'ן פראגראם:
א פראכטפולע קלאנג-ביילאגע „גאנדי און נישט גאנדי" ווי אויך אקטועלקייטען פון לאנד.

פאפולערע פרייזן. הנחה-בילעטען גילטיג. אנהויב אין גצוו. טעג 30 4 נאכמיטאג. שבת, זונטאג און יום-טוב 1 בייטאג,

פרויען-מערדער פאר'ן געריכט

דער בעשולדיגטער פערשווארצט זיין קרבן און בעקומט 12 יאהר צו זיצען

(2) דער 42-יאהריגער וויגצענטי קאנאלא, אנ'ארבייטער, געוועז. ארבייטער-עמיגראנט אין פראנקרייך, האט גישט געלעבט בשלום מיט זיין ווייב זאפיא.

די חלוקי-דעות צווישען דעם פארפאלק האבען זיך געצויגען פון לאנגע יאהרען אן, ביז אין דעם טראגישען טאג, דעם 27 דעצעמבער פ. י. האט ער ארויסגעכאפט א רעוואלווער און זי דערשאסען.

נעכטען איז פארגעקומען זיין פראצעס, אויף וועלכען ער האט זיך מודה געווען אין בעגיין דעם מארד. ער האב אבער גע'טענה'ט, אז דאס ווייב זיינס האט איהם ארויסגעבראכט פון די כלים דורך שלעכטער בעהאנדלונג און פעררראט.

אין לויף פונ'ם פראצעס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די מעשה איז געווען פונקט קאפויר, אז ער האט זיין ווייב יאהרען לאנג געפייניגט און גערודפט.

דאס געריכט האט איהם דעריבער פערמשפט אויף 12 יאהר שווערע טורמע מיט אפנעהמען אלע רעכט.

דאס מעסערשטעכעריי בליהט...

(2) פאר לימאנאווסקיעגא 5 איז בעפאלען געווארען דער 44-יאהריגער וועבער יחזקאל גרינפעלד (קאלענבאך 12). מען האט איהם צושטאכען דאס פנים און די הענד.

אויף קאלענבאך 12 איז בעפאלען געווארען די 17-יאהריגע רחל גאלדפארב, א טאכטער פון א שוסטער.

מען האט איהר צוקלאטשעט דאס פנים מיט א מעסער.

די אנפאלער זענען איןביידע פאלען אנטלאפען.

די היי-יאהריגע קאנאליזאציע-ארבייטען

רעזולטאטען פון דער נעכטיגער קאנפערענץ

(2) נעכטען איז אין מאגיסטראט פארגעקומען א קאנפערענץ, און נאך א דיסקוסיע איז אנגענומען געווארען פאלגענדער ארבייטס-פלאן:

קודם כל איז בעשלאסען געווארען, אז ביי דער קאנאליזאציע וועלען היי-יאהר זיין בעשעפטיגט 1500 מאן, אנשטאט דער פראיעקטירטער צאל 1700.

די ארבייטען וועלען געפיהרט ווערען אויף 3 שטחים: 1) אויף דער קילינסקיעגא – פון נארוטאוויטש-גאס ביז דער טייך לודקע; 2) אויף אלעע 1 מאי און די דערביי-איגע גאסען, און 3) אויף ושעראמסקיעגא – פון פאבריאנישע-טשאנסקא אין דער דרום-ריכטונג.

נעכטען האבען זיך שוין אנגעהויבען די צוגרייטונגס-ארבייטען אויפ'ן ערשטען און צווייטען שטח. דערווייל ארבייטען נאך קנאפ ארבייטער, דער עיקר גרעבערס, וועלכע גרייטען צו די שטחים פאר די מויערער.

די מויערער וועלען צוגענומען ווערען צו דער ארבייט אין 2 וואכען ארום.

בידוע איז אויף די היי-יאהריגע קאנאליזאציע-ארבייטען אין לאדז אסיגנירט געווארען א סומע פון 3,015,000 זלאטעס.

דריי דונערן אין דריי ערטער

(2) וועגן די שאַ־ענס, וואָס דער עהער־געכטיגער שטורעם ה. ט אנגעמאַכט אין דער לאָד־זער ,ענענר קימען אָן אלץ נייע ידיעות.

אַזוי דערוויסט מען זיך, אַז איין דונער האָט אריינגעטראָפען אין קאָנסטאנטין, אין דעם הויז פון עדמונד פּאָסטא. און שווער געטראָפען זיין פרוי, אננא.

אין דאָרף ברוזשיצא וויעלקאַ איז פון אַ דונער אויסגעבראָכען א שרפה אין דער כאטע פון קאזשימיעזש קאָוואלסקי. די שרפה איז גלייך איינגעלאָשען געוואָרען.

פון אַ דונער איז אויך אויסגעבראָכען א שרפה אין דאָרפס-ווירטשאפט פון סטאַניסלאוו אַנט־קיעוויטש אין דאָרף פשיבילאָוו, און דעם אַנגע־רופענעמס גאנצער פערמעגען איז אוועק מיט'ן רויך.

פערזאמלונג פון „מחזיקי חולים"

די טעג איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון „מחזיקי חולים" אין אייגענעם לאָקאַל (יולייושאַ 28) אונטער ן פאָרזיץ פון ה' יעקב גאָסטפריינד. ביייזצער: די ה"ה איטשע מאיר זדונסקי און יעקב וואָלף הילער, סעקרעטאר ה' משה וויינבערג.

ה' שמואל שטרויסמאַן גיט איבער דעם טע־טיגקייטס-באַריכט פאַר'ן יאָהר 1931-32: ערטיילט דאָקטאָר-הילף צו 2788 פערזאָן, בחנם'דיגע דאָק־טוירים 928, בחנם'דיגע מעדיצינען 879, מעדיצי־נען מיט 20 פראָצ. ביליגער 3955, נאַהרונג 1387, כלים געבאָרגט 3288, משמורים 84, קויה־לען 60 פערזאָן. ס"ה האָבען, אַזוי, בעקומען הילף 13,369 פערזאָן.

ה' מייעראָוויטש גיט איבער דעם קאָסע־באַריכט; נישט אַכטענדיג אויף דער שלעכטער צייט איז די פערוואַלטונג געשטאַנען אויף איהר הויך, אום צו שיצען די אָרימע קראַנקע.

די אַלגעמיינע פערזאַמלונג האָט בעשטעטיגט אַלס עהרען-מיטגלידער די ה"ה: יצחק ענגעל און שמואל הובעל. די פערזאַמלונג האָט אויך בעשטע־טיגט אַנצוּנעהמען אַלס געשאַנק די שפענדע פון ה' הובעל, צו'אייגען לאָקאַל פון 4 צימער פאַר'ן „מחזיקי חולים" און אויסגעדריקט אַ דאַנק דער פערוואַלטונג וואָס האָט דערצו געבראַכט. דער־ויף ווערט בעשטעטיגט דער בודזשעט אויף 30.000 זל.

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען אריין: פרעזעס שמחה גאָלדבערג, וויצע-פרעזעס שמואל שטרויסמאַן, סעקרעטאר נתן פערסיק, פערוואלטונגס-מיטגלידער די ה"ה: יעקב גאָסטפריינד. זיינוועל קאָנסענס, יעקב דוד יאַמניק, וואָלף סוסעק, משה גוטערמאַן, יחיאל מאיר לאַסקער, אשר זעליג ראָ־פון; רעווידיר־קאָמיסיע: ישראל סוויטראַנאָווסקי. משה פעלטע, ראובן זדונסקי. צוקאָאָפּטירט: יודל גראָסמאַן, חיים יודל געלבארט, דוד זיסמאַן, יעקב וואָלף הילער, מאיר בערלינער, יצחק יעקב אָלי־שעווסקי, פישל האָללע, משה וויינבערג, נח ראָ־דאָשיצקי און יהודה וואָזניצא.

די בעליבטע ארטיסטען מאקס און בעלא באזשיק

קומען צוריק פון לאָנדאָן קיין לאָדז

פון דעם אין לאָדז בעליבט געוואָרענעם אַרטיסט מאַקס באָזשיק, וועלכער שפּילט לעצטענס מיט גרויס ערפאָלג אין לאָנדאָנער פּיפּעל-טעאַטער, האָבען מיר דערהאַלטען א בריף, אין וועלכען ער שרייבט, אַז זיין פרוי, די טאלאנטפולע שוי־שפּילערין בעלאַ באָזשיק, וועלכע איז אין לאָנדאָן 3 מאָל אָפּערירט געוואָרען, איז נאָך 4 חדשים ליגען אין שפּיטאָל געזונד געוואָרען, און דעם 10 יוני ד. י. קומט ער צוזאַמען מיט זיין פרוי צוריק קיין פוילען, וואו זיי וועלען בעזוכען זייער פאַמיליע אין לאָדז (ווי בעקאַנט, איז מאַקס באָ־זשיק א:לאָדזער א בן-עיר).

6 פאסער'ס יודען — פאַר'ן געריכט

(א) דעם 1. פעברואר ה. י. האָט מען פון ע. קייזערברעכט'ס פאַבריק-סקלאַד (זגערזשער 69) אַרויסגע'גנב'עט אַ טראַנספּאָרט סחורה אין דעם ווערט פון 70 טויזענד זלאָטעס. די גנבים האָט מען נישט געכאַפּט, אָבער דערפאַר זענען אַרעס־טירט געוואָרען 6 פאַסערס פון בזשעזשין: משה פלומהאָלץ, יצחק גאָלדבערג, פישעל פלומהאָלץ, הערש שמולעוויטש, יחיאל פריץ, הענעך שמיר־גאָלד און יאָסעל זילבערק. געכטען האָט געזאָלט פאָרקומען זייער פראָצעס אין לאָדזער שטאָטישען געריכט. אַזוי ווי אָבער ס'איז נויטיג געווען אַרויס־צורופען נאָך עדות, האָט מען דעם פראָצעס אָפּ־געלעגט.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 90-216

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער - שוועכע. אַלע ארט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–2 און פון 5–9 אָוועגד.

בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

יודיש טעאטער אין „פילהאַרמאָניע"

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאַן.

געסט אין לאָדז! געסט אין לאָדז!

די וועלט-בעריהמטע זיגלער'ס אפערעטען-סטאַר-טרופּע

גרעסטע טעאטער-אטראקציע

די גרויסע קינסטלערין, די שענסטע קאסקאדנע סיברעטין

סעווילאַ פאסטאר

טרעט אויף פרייטאג, ד. 13. מאי אין דער נייער גרויסער קאָמישער דזשאַז-אָפּערעטע

פּרעמיערע! דאס פּרעמיערע!

נעגער-מיידעל

אין 3 אקטען מיט 24 שלאגער-נומערן.

לעזט די ווייטערע אנאנסען!

אכטונג! צוליב די גרויסע פאָרבערייטונגען צו דער פרייטאג'דיגער פּרעמיערע ווערט ביז פרייטאָג נישט געשפּילט. אכטונג!

בעמערקונג: פריילייגס מיט שטימען ווערען געזוכט. מעלדען זיך פון 1–11 אין קאנצעלאַריע פון „פילהאַרמאָניע".

ביי שטוהל-פערהאַלטונג

אוגנטערליב-בלוטאַן:בערפיהלונג, קאָנגעסטיאָנען, קרייץ־שמערצען, אַטעם-נויט, הארץ-קלאַפּען מיגרענע, שווינדעל, גע־מיטס-פערשטימונג, בעווירקט דאָס נאַטירליכע ביטערוואַסער

Franciszka Józefa

אויסאיבונגע דאַרם-ענטלערונג, פריען קאָפּ און רואיגען שלאָף. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַד־אַפּטעטשנעס

פערזאמלונג פון גדוד קרן-קימת

היינט אָוונד קומט פאָר א אויסערערדענט־ליכע מיטגלידער-פערזאַמלונג פון קרן-קימת-גדוד.

אומגליקספאַל מיט אַ 2 יאָהריג קינד

(2) דער 2-יעהריגער יאַן פּאַוולאַק האָט זיך געשפּילט אין הויף, וואו זיינע עלטערן וואוינען, (אויף ניי-זאַרזשעווסקאַ 25) און אַזוי ווי קיינער האָט נישט אַכטונג געגעבען אויפ'ן קינד, האָט זיך עס איבערגעבויגען איבערן אָפענעם ביאַלאָ־גישען פילטער, און איז אַהין אריינגעפאַלען.

ערשט שפּעטער האָט מען זיך געכאַפּט, וואו דאָס קינד איז, און אז מ'האָט עס אַרויסגעצויגען, האָט מען עס שוין נישט געקאָנט דעררעטעווען, און ס'איז אין שפּיטאָל געשטאָרבען.

בעגנב'עט א גימנאזיע אין קאלושעק

(2) גנבים האָבען זיך מיט אַ נאָכשליסעל אריינגעקראָגען אין דעם גימנאַזיום פון דער „מאָט־שעזש שקאָלנאַ" אין קאָלושעק, און אַרויסגע'גנב'עט פון דאָרט אַ „רעמינגטאָן"-שרייב-מאַשין און פיזיק־אינסטרומענטען פאַר אַנ'ערך פון 3000 זלאָטעס.

אין שייכות מיט גנבה האָט מען אַרעסטירט אין לאָדז דעם 34-יעהריגען סטאַניסלאַוו באָר־טאָשיעוויטש (פּייפּער-גאָס 5).

איידער וואס-ווען האט מען איהם שוין געמאכט לופטיגער אין דער וואוינונג

(2) עהרענעכטען אינדערפריה איז יעקב דענענשטיין (פון זאַוואַדזקע 25) אַרויסגעפאָהרען אויפ'ן דאָרף זיך דיגגען אַ זומער-וואוינונג.

האָבען גנבים נישט געמאַכט קיין לאַנגע שהיות און אַרויסגענומען איהם פון דער שטוב טייערע פעלצען, וועש און ביזשוטעריע אויף דער אלגע־מיינער סומע פון 10 טויזענד זלאָטעס.

דאָס אַרומזוכען פון דער פּאָליציי אין פער־שידענע מלינה'ס האָט דערוויייל נישט געבראַכט צו קיין שום רעזולטאַט.

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאַציאָנעל-עראָטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

(14

לייב פייערמאַן איז אַוועק און בערגער איז געבליבען מיט נאָך אַ מעהר שווערען געמיט. ער האָט גאָרנישט געדאַרפט טאָן דערצו צו העלפען פייערמאַנען, ווייל ער האָט אויסגעצייכענט געוואוסט פון וואַנען די גאַנצע אַפערע שטאַמט און ווער ס'־פערנעהמט זיך דערמיט. בערגער האָט אמת נישט געוואוסט, אַז אויך אויף פייערמאַנס טאָכטער איז געפאַלען דער אויסוואַהל פון דער באַנדע, מיט וועלכער ער האָט געגעבען זיין ווילען, און וואַהנזין פון זיין קראַנקהייט אָנגעפיהרט. ער האָט זיך צו־ריק אַוועקגעזעצט אויפ'ן פאָטעל און איינגעשלאָ־פען.

פונקט 12 אַ זייגער ביינאַכט האָט ער זיך אויפגעכאַפּט פון שלאָף. ער האָט זיך איבערגעטאָן אין זיין באַל-אַנצוג, ווי יעדע נאַכט, אַזוי ווי אין זיך, ווי אָהן בעוואוסטזיין, אָהן אייגענעם ווילענס־קראַפט, איז ער אַרומגעגאַנגען איבער די צימע־רען פון זיין וואוינונג און זיך צוגעגרייט אַרויס־צוגעהען. אַראָפּגעהענדיג האָט ער זיך אַריינגע־זעצט אין ערשטען אָנגעטראָפענעם אויטאָ, וועל־כער האָט איהם אַוועקגעפיהרט אין איינע פון די איינזיגע גאַסען, הגם אין צענטער פון דער רוזי־שיגער שטאָט לאָדז.

ביי דעם בעשטימטען אָרט איז בערגער אויסגע־שטיגען פון אויטאָ און דורך דער הינטער-טיר אַריין. איינע פון די וואוינונגען אויפ'ן ערש־טען שטאָק. ער האָט צוויסגעצויגען פון טאַש אַ שליסעל און אַליין געעפענט די טיר, קיינער איז נישט אויפמערקזאַם געוואָרען הערויף, אַזוי ווי דאָס וואָלט געווען אַ גאַנץ געוועהנליכע זאַך, אַ טעגליכער ענין, אָהן זיך מיט אימיצען צו בעגריסען איז בערגער אַדורכגעגאַנגען דורך עטליכע צימערען, ביז ער האָט געעפענט אַ ווייטיגע טיר און איז אַריין אין אַ שעהן מעבלירטען קאַבינעט. אַ מידער האָט ער זיך אַראָפּגעלאָזען אויף דער סאָפע, צוגעמאַכט די אויגען און אַזוי ווי נאַרקא־טיזירט האָט ער געוואַרט ביז דער איינגענומענער נאַרקאָטיק, וועט ווירקען.

פלוצלונג האָט ער זיך אויפגעשטעלט אויסגע־ריבען די אויגען, זיך אין אָרדנונג געבראַכט די מלבושים און אָנגעדריקט אויפ'ן עלעקטרישען קנעפּל, וואָס האָט זיך געפונען אויף דער וואַנד, נעבען דער סאָפע, אויף וועלכער ער איז געזעסען. באַלד איז אַריינגעקומען אַן עלעגאַנטע דאַמע פון אַנ'ערך 50 יאָהר. אויף איהר פנים זענען נאָך געבליבען שפּורען פון אַמאָליגער שעהנקייט. איהר פראַכטפולע טהאַלעט-קליידער זענען אויף איהר געלעגען ווי אויסגעגאָסען. זי האָט געהאַט די פיינסטע מאַניערען און האָט געמאַכט דעם איינ־דרוק פון אַ דאַמע פון דער בעסערער געזעלשאַפט. זי האָט שאַרף זאַגעקוקט בערגערן און געזאָגט:

— מאַקס, שוין ווידער, שטענדיג דאָס זעלבע, דו מאַכסט אַ סוף צו דיין לעבען.

— איך קען נישט אַנדערש, איך ... אַזוי טאָן, אָהן דעם וואָלט איך אינגאַנצען דאָ אַהער נישט געקומען, איך וואָלט אייך אַלעמען אינגאַנצען נישט אָנגעקוקט. אָבער זאָלען מיר וועגען דעם נישט רעדען, וואָס הערט זיך?

— אַלץ איז אָרדנונג, געלד' האָבען גע־בראַכט 2 מיידלעך און דאָס אַ היפשע סומע.

— האָסט דאָס געלד פערטיילט, גוטשא?

— יאָ, אַזוי ווי דו האָסט געהייסען. פופצעהן פראָצענט, האָב איך אַוועקגעגעבען ליאָווקען, די זעלבע סומע האָב איך גענומען פאַר זיך און דאָס איבריגע האָב איך בעהאַלטען פאַר דיר.

— וויפיל געלד איז צוזאַמען געווען?

— צוזאַמען פיר טויזענד זלאָטיס.

— זעהר גוט, אָבער זאָג מיר גוטשא, קומט נישט צו אונז אַריין אַ מיידעל מיט'ן פאַמיליען־נאָמען פייערמאַן?

— יאָ, אַלאַ פייערמאַן, דאָ האָפען מיר אויף אַ גאַר גרויסע סומע. זי איז אַ טאָכטער פון אַ רייכען, אָנגעזעהענעם, חסידישען יוד, וועלכער וועט בשום אופן נישט קענען זיך לאָזען קאָמפּראָמיטירען. דאָס איז זיין איינציגע טאָכטער.

— ווער פיהרט דעם דאָזיגען ענין?

— ליאָווקע, דער געלער העניעק און אַראַש.

— קומט דאָס מיידעל אָפט אַהער?

— זי איז דאָ געווען מיט אַראַש'ן, איהר חתן איז דער געלער העניעק.

— און היינט איז זי אויך דאָ?

— ניין, דאָס איז נישט מעגליך, ווייל דער ערשטער בריף צו איהר איז נעכטען שוין אָפּגע־שיקט געוואָרען נאָך אַזעלכע בריף קומען זיי נישט אַזוי אָפט אַהער.

גוטשא האָט געענטפערט געהאָרכזאַם אויף אַלע פראַגען. זי האָט זיך נישט געוואַגט אָקעגענ־צושטעלען געגען בערגער'ס ווילען, נישט דערפאַר, ווייל זי האָט פאַר איהם מורא געהאַט, נישט דער־פאַר, ווייל ער איז געווען ברוטאַל און אויפדרינג־ליך. בערגער איז געווען מילד און ... זי איז אָבער געווען אַזוי ווי היפּנאָטיזירט דורך בער־גערן, זי האָט בלינד אויסגעפיהרט יעדען זיין פערלאַנג און עמפעהלונג.

— און עפּעס נייעס איז פאַראַן?

— יאָ, זאַנעק האָט געבראַכט אַ בייקע בלאָנ־דינקע אַהער, זי איז דאָס ערשטע מאָל ביי אונז, זי ווערט בעאַרבייט דורך זאַנעקן, אַ הערליך מיי־דעל זאָג איך דיר, אַזאַ שעהנהייט איז נאָך ביי אונז נישט געווען.

— ווער איז זי?

— זי איז אַ טאָכטער פון דעם גרויסען אינדוסטריעלער קליינבערג, אַ גאָלד־גרובען זאָג איך דיר.

— זעהר גוט, די חברה יונגלעך אַרבייטען גוט, איך האָב זיך נישט ענטוישט. בעזונדערס גוט איז געווען דיין אויסוואַהל פון ליאָווקען, ער איז אַנ'אויסגעצייכענטער מאַטעריאַל.

— מאַקס, קען איך דיך פרעגען, פאַרוואָס דו האָסט זיך ספּעציעל פעראינטערעסירט מיט אַלאַ פייערמאַן.

— ניין, דו קענסט מיך נישט פרעגען, ווייל איך וועל דיר נישט זאָגען. דאָס איז מיין זאַך, איבריגענס האָב איך דיר געוואָלט זאָגען, אַז מאַקע די פייערמאַנען זאָל מען נישט אַזוי שנעל אַרויס־לאָזען און נישט איינגעהען אויף קיין שום קאָמ־פּראָמיסען, דער דאָזיגער חסידישער יוד האָט זעהר פיל געלד און קען גוט בעצאָהלען.

— גוט, דאָס ווערסט דו שטענדיג ביי אונזערע „סמאַרקאָטשעס" פועל'ן.

בערגער האָט זיך אַביסעל פערטראַכט.

— ווי מערקווירדיג דאָס איז, האָט ער בע־זאָגט, איך קען זיי אַלע נישט און זיי קענען מיך נישט און מיר זענען אין אַזאַ אויסגעצייכענטען קאָנטאַקט. איך פיהר אָן און זיי פיהרען אויס, און איך, וואָס טויג עס מיר, באַך, וואָס טו איך דאָס......

(פאָרטזעצונג קומט)

בחנם פאקען שטעלען

היינט הויבט זיך אן די אקציע

(מ) דעם 10, 11, 12, 13, 14, 17, 19, 20 און 21 מאי ווערט בחנם געשטעלט פאקען די קינדער, וואס זענען געבוירען אין יאהר 1931, וויאויך קינדער, וואס מ'האט זיי נאך לעת עתה נישט געשטעלט קיין פאקען.

דאס פאקען-שטעלען ווערט אדורכגעפיהרט טעגליך פון 8 ביז 10 אינדערפריה אין די פאלגענדע סאניטאר-פונקטען:

אויף לימאנאווסקיעגא 37, פיראמאוויטשא 10, זשעראמסקיעגא 4, קאפערניקא 19, פשעיאזד 36, סאסנאווא 1, וואולטשאנסקא 251, באזארנע 4.

פאר'ן אויסמיידען די פליכט פון שטעלען פאקען די קינדער, וועט מען בעשטראפט ווערען מיט בעצאהלען 200 זלאטעס, אדער מיט 2 וואכען ארעסט.

בלויז גרייטענדיג זיך

איז ער דער'הרג'עט געווארען

(2) אין דארף קוראוויצע-זשאנדאווע, נעבען לאדז, האט זיך דער 21-יאהריגער אלעקסאנדער לאטאכא צוזאמען מיט זיין קאלעגע, סטאניסלאוו יאניאק געגרייט צו געהן אין מיליטער.

דערוויילע האבען זיי פרייוויליג געמאכט איבונגען מיט א ביקס, וואס אלעקסאנדערס עלטערער ברודער האט בשעתו מיטגעבראכט פון דער קריג מיט די באלשעוויקעס.

זיי האבען זיך נעכטען אזוי לאנג „געטשוויטשעט" ביז אלעקסאנדער האט געכאפט פון סטאניסלאוו'ן א קויל אין דער זייט, און איז געשטארבען אין דעם אלעקסאנדערער שפיטאל.

דער אומשולדיגער מערדער איז דערוויילע ארעסטירט.

דער שטרייק איז בעלכאטאוו דויערט

(2) בידוע, איז אין בעלכאטאוו אין צוזאמענהאנג מיט'ן געקינדיגטען קאלעקטיווען אפמאך אויסגעבראכען א שטרייק פון די טעקסטיל-ארבייטער.

דער שטרייק איז אויסגעבראכען דעם 2 מאי און דויערט נאך עד היום.

דעם 12 ד. ח. פאהרט ארויס קיין בעלכאטאוו דער קרייז-ארבייטס-אינספעקטאר, ה' וואטקעוויטש, וועלכער וועט זיך בעמיהען דעם סכסוך אויסצוגלייכען. ס'איז אבער א סברא, אז די היינטיגע וואך וועט זיך נאך דער שטרייק נישט ענדיגען.

Dr. med.
I. Weinberg
Cegielniana 11, tel. 126-02
ספעצ. פאר
הארץ- און לונגען-קראנקהייטען
נעמט אן פון 3–4 און פון 8–9 אווענד. 2229

קינדער-פארשטעלונג פון די באראכאוו-שולען

די אינטערעסאנטע פארשטעלונג וואס ס'ארדענען איין די תיגע באראכאוו-שולען, קומט פאר — ווי מיר האבען שוין געמאלדען — דעם שבת, דעם 14 מאי, 11 אין דער פריה, אין מאדערן און עסטעטיש-איבערגעבויטען טעאטער „סקאלא".

דאס פראגראם פון דער פארשטעלונג איז א זעהר רייכער און עפעקטפולער און סיי לויט'ן אינהאלט ווי לויט דער רעזשיסערישער קאנצעפציע איז זי פולשטענדיג צוגעפאסט אויך פאר דערוואקסענע.

א דאנק די מאדערן-איינגעארדענטע ליכט-אינסטאלאציע, וואס געפינט זיך אין דעם שעהן-איבערגעבויטען טעאטער סקאלא", וועט די פארשטעלונג, ווי די טענץ און גימנאסטישע איבונגען זיין אדורכגעפלאכטען מיט רייכע ליכט-עפעקטען.

ס'איז אהן ספק, אז אלע אנהענגער פון יודיש-וועלטליכען שול-וועזען און בעזונדערס די פריינד פון די באראכאוו-שולען וועלען אויסנוצען די געלעגענהייט זיך צו בעקענען מיט דער ארבייט און שאפונג פון די שולען.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 10 מאי 1932

11,45 פרעסעאיבערזיכט, 11,28 צייטסיגנאל, 12,10 גראמאפאן, 3,25 פארלעזונג, 3,50 פראגראם פאר קינדער, 4,20 פארלעזונג, 4,40 גראמאפאן, 5,10 פארלעזונג. 5.35 נאכמיטאג-קאנצערט' 6,50 פערשידענעס, 7.35 ראדיא-פרעסע, 7,50 אפערא, 9,10 פאסטקעסטעל, 9,30 פון רומעניען, 10,30 קאמוניקאטען, 10,40 טאנץ-קאנצערט.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסע פרעמיערע!
עס ווערט דעמאנסטרירט דער שלאגער פון אלע קלאנג-פילמען, דער קלו פון בעריהמטען פילם-קינסטלער
Al Jolson
די ריהרענדע דראמע א. נ.
„דאס הארץ פון א זינגער"
מיט'ן אנטייל פון בעריהמטען ליבלינג
Sonny Boy
אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמיטאג
שבת און זונטאג 12 בייטאג.

בילדער-אויסשטעלונג פון איגנאצי הירשפאנג

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז מיט עטליכע טעג צוריק געעפענט געווארען די בילדער-אויסשטעלונג פון בעקאנטען יודישען מאלער איגנאצי הירשפאנג. הירשפאנג האט די לעצטע צייט פערבראכט אין פאריז, פון וואנען ער האט געבראכט איבער 100 זעהר אינטערעסאנטע קונסט-בילדער.

די בילדער האבען אין די היגע קונסט-קרייזען געמאכט א גרויסען רושם. הירשפאנג איז שוין אנ'אנערקענטער קינסטלער אנ'אומפערגלייכליכער פייסאזשיסט מיט א גרויסער אויסדרוקס-קראפט.

די אויסשטעלונג איז טעטיג פון 10 פריה ביז האלב 8 אווענד אין די סאלאנען אויף פיעטריקאווער 74.

נעכטיגע רינג-קאמפען אין צירק

די נעכטיגע קאמפען האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען:

די ערשטע פאר שטשערבינסקי — טיבערמאן בלייבט דער קאמף אהן רעזולטאט. אין דער צווייטער פאר קעמפען דער שטארקער שפאניער אליווערא מיט וואלישעווסקי'ן, אין דער 9 מינוט לעגט אליווערא אוועק זיין געגנער דורך א דאפעל-נעלסאן. דער קאמף פאלובאן—קאוואן, בלייבט אהן רעזולטאט, אין דער 4-טער פאר קעמפט דער יודישער גבור קראוזער מיט דעם שטארקען און ברוטאלען מארטינאוו, קראוזער ווייזט ארויס א געוואלדיגען כח און נאך א בעסערע טעכניק, נישט קוקענדיג אויף די קריטישע מאמענטען אין וועלכע ער געפינט זיך איניגע מאל בעווייזט ער דאך, אז ער געפינט זיך ביים היינטיגען טאג אין זעהר א שעהנע פארם און אין דער 20 מינוט לעגט קרויזער אוועק זיין געגנער פון א בריק מיט א קאנטער אטאק אויף ביידע לאפאטקעס, דאס גאנצע פובליקום האט איהם געמאכט שטארקע אוואציעס. די לעצטע פאר קעמפען: דער לאדזער ערשט צוריקגעקומענער אטלעט טארנא מיט'ן פראנצויז סאינט-מארס און דער 2 מינוט בעזיגט טארנא זיין געגנער.

היינט קעמפען: 1) סאינט-מארס — אליווערא, 2) ארלאוו—לעבושקא, 3) טיבערמאן — וואלישעווסקי, 4) קרויזער—קאוואן (דעצ.) 5) טארנא—מארטינאוו.

מעלדונגען

פראפ. ארבייטער-פעראיין אין דער טעקסטיל-בראנזשע אין פוילען אפטיילונג אין לאדז, לאגעווניצקא 4 טעל. 184,37

אכטונג טריקא-ארבייטער (רינס) גומי ווייס. היינט, דינסטאג, דעם 10-טען ד. ח. 11 אזייגער פריה און 7 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל, לאגעווניצקא 4. א גרויסע פערזאמלונג פון טריקא-ארבייטער (רינס) וועגען שטרייק. קומט אלע פינקטליך.

די פערוואלטונג 3008

אלגעמיינער פראפ. לאנדעס-פעראיין פון בעקליידונג-ארבייטער אין פוילען, אפט. 2 אין לאדז. בזשעזשינער 5

אכטונג, דאמען בעשטעלטע-ארבייטער! היינט, דינסטאג האלב 9 אווענד קומט פאר אין פעראיינס-לאקאל, בזשעזשינער 5 א פאך פערזאמלונג א. ט. א. וויכטיגע פאך פראגען. אלע ארבייטער דארפען אומבעדינגט קומען.

די פאך קאמיסיע פון דאמען-בעשטעלטע-ארב. 3008

די נאקעטע פרוי אויף א בילד

צובראכט דעם שלום-בית פון א יודיש פארפאלק

ווילנע.

א פיקאנטע געשיכטע האט זיך די טעג אפגעשפילט אויף נאוואגראדער גאס.

אויף דער דערמאהנטער גאס וואוינט דער יונגערמאן ט., וועלכע" האט א שיינע פרוי.

די טעג האט ט. געמאכט א שנעפסעל ביי זיינעם א חבר און שפאצי'רענדיג אין א בגילופנ'דיגען צושטאנד איבער מיצקעוויטש גאס איז ער פלוצלונג שטיין געבליבען ווי א געליימטער ביי איינער פון די וויטרינעס.

ברענענדיג פון רציחה איז ט. באלד אוועק אהיים און אנגעהויבען מערדערליך צו שלאגען זיין פרוי.

אויף די קולות פון דער געשלאגענער איז זיך באלד צונויפגעלאפען דער גאנצער הויף שכנים. מען האט אפגעריסען דעם אויפגערעגטען מאן פון דער פרוי און גענומען פרעגען ביי איהם, וואס איז ער פלוצלונג משוגע געווארען.

ט. האט דאן דערצעהלט די געשיכטע, אז צו' האט נעמליך בעמערקט אין א וויטרינע אויף מיצקעוויטש גאס א בילד, אויף וועלכען זיין פרוי איז פאטאגראפירט געווען מוטער-נאקעט.

די פרוי האט געטענה'ט, אז זי איז אומשולדיג, און האט זיך קיינמאל פון קיינעם נישט געלאזט פאטאגראפירען נאקעט.

די שכנים האבען גענומען אויף זיך .... שטעלען אויף ווי ווייט ס'איז ריכטיג, אז די פרוי האט זיך געלאזט פאטאגראפירען אין חוה'ס בגדים.

איניגע שכנים זענען דאן אוועק אויף מיצקעוויטש גאס, צום דערמאהנטען געשעפט. דער אייגענטימער פון געשעפט, וואו דער שלימ'מזל'דיגער בילד איז געווען אויסגעהאנגען האט אויסערענדיג די געשיכטע זיך פונאנדערגעלאכט און דערקלערט, אז דאס איז גאר א בילד פון א בעריהמטער דייטשער ארטיסטין.

מיט אנ'אראפגעלאזטען נאז איז ט. צוזאמען מיט די שכנים, וועלכע האבען געמאכט פון איהם חוזק אוועק אהיים.

זיין ווייב האט אבער געוואלט זיך אפרעכענען מיט'ן מאן פאר די קלעפ, האט זי גענומען א מכשיר און בעהאלטענדיג זיך הינטער א טיר געווארט אויפ'ן מאן, כדי איהם דערמיט מכבד צו זיין. על פי צופאל איז אבער די ערשטע אריין אין שטוב דער פרוי'ס מוטער און מיינענדיג, אז דאס איז איהר מאן האט זי איהר מכבד געווען מיט א קלאפ. אזוי ארום האט געליטען איהר אומשולדיגע מוטער און דער אייפערזיכטיגער מאן איז ניצול געווארען פון א זיכערען בייל אונטערן אויג.

סאוויעטען וועלען אראפברענגען קיין בירא-בידזשאן

יודישע ארבייטער פון אויסלאנד

פון מאסקווע מעלדעט מען:

אויף א פלענאר-זיצונג פון „קאמערד" אין מאסקווע איז בעשלאסען געווארען פארטצוזעצען די אימיגראציע פון אויסלענדישע יודישע ארבייטער פאר בירא-בידזשאן, ווייל „דער דאזיגער עקספערימענט האט געגעבען פאזיטיווע רעזולטאטען" — ווי עס איז אויסגעדריקט געווארען אויף דער זיצונג.

אויף דער זעלבער זיצונג פון „קאמערד" איז אויך בעהאנדעלט געווארען אנ'אפיציעלער בעריכט וועגען די יודישע קאלאניעס אין קרים, אין וועלכען עס ווערט אנגעוויזען, אז דער „געזערד" האט געמאכט א פונדאמענטאלען טעות אין איבערנעהמען גרויסע שטרעקעס ערד, נישט זייענדיג זיכער, אז די דייטשע קאלאניסטען, וועלכע מען האט רעקרוטירט וועלען די שטרעקעס בעארבייטען.

די פלענאר-זיצונג האט אויך רעקאמענדירט צו שיקען אין דער נאהענטסטער צוקונפט א ספעציעלע קאמיסיע קיין קרים צו בעקענען זיך מיט דעם פראבלעם אויפ'ן ארט, צו קאנסאלידירען די יודישע קאלאניעס און צו מאכען נייע גרופירונגען פון די יודישע קאלאניסטען, דער באדען, וואס ווערט נישט אריין אין דעם נייעם פלאן וועט דאן צוריק געקעהרט ווערען דער רעגירונג.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
בעהמט אן די דרוקעריי פון
„ביליגעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט
און פונאנדערגעשיקט איבער דער שטאט.

מוזיקאלישע נאטיצען

די לעצטע קאנצערטען

דעם קאנצערט-סעזאן האט אויף א מערקווירדיגען אופן פערענדיגט יאשע חפץ.

יאשע חפץ.... אמאל, דאכט זיך, מיט 21 יאהר צוריק, האט א קליין יונגעלע ווי פון הימעל אראפגעשיקטער מלאכ'ל, מיט געקרויזטע האר, בלויע אויגעלעך, מיט א קיילעכדיגע פנימ'ל, האט „פערקינדיגט" דאס הייליגסטע פון אלע קונסטען — די מוזיק. — „איער" פון באך, האט ער דעמאלט געשפילט און דער עולם האט אויפגעציטערט!...

דער קליינער יאשע חפץ, איז צום גליק, נישט ווי אלע וואונדער-קינדער, אויסגעוואקסען א וואונדער-קינסטלער. ער איז שוין נישט קיין קליין מלאכ'ל, נאר א גרויסער קינסטלער, וועמענס גרויס זינגענדיגער פידעל-טאן, די גרעסטע טעכניק ביז איהם נישט געהערט, ער איבט אויס זיין גרויסע מיסיע, צו פערקינדיגען מוזיק אויף דער וועלט. והאבערענדיג פון איין עק וועלט צום אנדערען עק וועלט, ווי אנ'אמת'ער וואנדער-יוד, צו פערשפרייטען דאס העכסטע — די גרויסע קונסט.

פון לאנד צו לאנד וואנדערט ער, כדי אויסצוזינגען די העבראאישע מעלאדיעס פון זיין גרויסען חבר יוסף אחרון, פערשאפענדיג כבוד דעם גאנצען שטאם פון וואנען די ביידע קינסטלער קומען ארויס — דעם עלענדען וואנדער-פאלק — יודען.

דאך, פערטיפענדיג זיך אין חפץ'ס אינטענציעס, האבען מיר ווייניגער געפיהלט די הייליגע „שטרייכען" פון דער יודישער נשמה ווי מיר האבען עס ארויסגעפיהלט פון אימרי' אונגארן.

*

„הזמיר"-קאנצערט.

עלענדקייט און ארמוט האט געהערשט אין זאל פאר'ן קאנצערט וועלכער איז אזוי ווענדיג רעקלאמירט געווען. א קליינער עולם, האט זיך פערזאמעלט אין „הזמיר"-זאל, וואו דער עולם האט זיי אמאל געטראגען, ווי צו דער עבודה, צוהערען דעם „הזמיר"-כאר, און יעצט? דאך, פערזאמעלט האט זיך אויפגעהויבען, א הייפעל יונגלעך און מיידלעך האבען מיט פייערדיגע אייגעלעך געקוקט אויפ'ן יונגען דיריגענט ה' הענדיק יאבלאן און וועלכען זיי האבען געזוכט זייער רעטונג און תיקון. ער זאל זיי פיהרען צום ערפאלג. אויב נישט צום אמאליגען דערפאלג, ווייניגסטענס צום ערפאלג פון אזויפיל ארבייט און מיהפולע פראבען.

אבער מ'מוז זיין ערהליך און זאגען ער האט הערגרייכט נישט נאר א קינסטלערישען, נאר א וואונדער-ערפאלג.

א וואונדער, ס'איז דאך נישט דער „הזמיר"-כאר פון אמאל, וואס איז יעצט אין „שיר", דער יונגער דיריגענט האט פון כמעט קינדער אהן שטימען, אהן געהער, אהן ריטם-געפיהל, געשאפען א כאר, מיט וועלכען ער האט געוואגט אויסצופיהרען אזעלכע קאמפאזיציעס ווי: „הידד", פון היידען. „זמירות" פון זילבערג, און דעם פאלעסטינער מארש וואס דארף אייגענטליך זיין פאר אלע יודען פון אלע צייטען אלס הימן אנשטאט „התקוה", מיט זיין שפרודלדיגע פרייד „נס ציונה" און ווי באך אויפגעפיהרט? — ריטמיש, פרעציז, מיט אלע נויטיגע ניואנסען, ווי מיר זענען געוואוינט צו הערען פון דעם אמאליגען הזמיר-כאר — איז דאס נישט קיין וואונדער?

יא. דער קאנצערט-סעזאן האט זיך געענדיגט מיט א גרויסען סך-הכל: גרויסע יודישע קינסטלער ווי דער צווייטער שאפען-קאנקורס, האט בעוויזען אונזער „שיר"-כאר מיט זיין ערפאלג אין ווארשא און אין לאדז. דערנעבען אויך דער „קליינער „הזמיר"-כאר מיט זיין פאר דעם כאר פערדינסטפולען דיריגענט.

א, יודען, א. איהר וואנדער-פאלק! וואלט איהר אזוי האבען פרנסה, ווי איהר האט גרויסע קינסטלער...!

D—ski.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל

שפאצירוואגענס

אייזען - ניקעל-

בעטען

מאטראצען

ספרענזינגשווארץ „Patent"

ווירזשימאטשקעס אמעריקאנער

צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער

„DOBROPOL", Łódź

Piotrkowska 73 (אין הויף)

עברי 3 חדשים — דורך —

פון א=ב ביז עברי און דאוונען דורך 3 חדשים ווערט געלערנט מיט קינדער פון 4 יאהר און דורך מלמדים-ספעציאליסטען אין דעם בעוואוסטען רעליגיעזען

גן=ילדים פרעבעל-שולע

ביים בית=ספר „תורה=ודת"

פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) 6

קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיימגעפירט דורך א ספעציעלען מענש.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען פון 11—1 מיטאג

גלעגענהייטליך

אהויז, וואס — גיט רוח

ביליג צו קויפען פון א ליציטאציע.

דעם 17-טען מאי, 10 א זייגער פריה וועט אין קרייז-געריכט אין לאדז, פלאץ דאמבראווסקיעגא 5 פארקומען די ליציטאציע פון הויז אויף קילינסקיעגא 129 כמעט פאר בחנם. — ליציטירונגס-פרייז 120.000 זל. איינקויפט 18.000 זל.

אינפארמאציעס טעל. 187-25 פון 4—5. 1008

השבת אבדה.

געהענדיג נעכטען פון קילינסקי דורך צעגעלניאנא אויף וואסקאדניא איז מיר פערלוירען געגאנגען א קווינטאריוש פון „תורת אליעזר" און א קוויט פון לאמבארד אויף מזומן 5.85 זל. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אפצוגעבען געגען בעלוינונג וואלבארסקא 26 צו אהרן שמואל גאלדבערג אדער אין דער ישיבה, פארזשעטשנא 12. 3006

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

ס'ווערען געזוכט קוואליפיצירטע מיידלעך אלס קראפט-שפולערינס, א קוואליפיצירטע רעפעזירקע, ווי אויך א גצועלען א קוואליפיצירטער לעכער-נייהער צו טריקא-וועש ביי א. י. דיאמענטשטיין, נאוואמיעסקא 7, רעכטע אפיצינע, 1. שט.

א קראפט-שפולערין ווערט געזוכט. צו ערפאהרען ביי ש. קאפלאוויטש, ציגעל-גאס 21. 2998

עס ווערט באלד געברויכט א נייהער מיט א ריכטמאשין ביי אדערבערג, פאמארסקא 3. 3008

ס'ווערט געזוכט מיידלעך צו פלעכטען שיך (פלעטשיאנקעס). צו ערפאהרען ביי גאלדבערג, נאוואמיעסקא 21. 3005

לאקאלען

צו פערדינגען א געוועלב אויף וואסקאדניאגאס. צו ערפאהרען ביי סקולסקי, וואסקאדניא 50. מעקלערס געווינשען. 2996

א צימער איז פון זאפארט אוועקצוגעבען. צו ערפאהרען זגערזשער 18, ביי ה. בענדעס. 2997

מיזוכט ארבייט

א טיכטיגער פעראיינס-סעקרעטאר מיט לאנגיעהריגער פראקטיק אין גרעסערע פעראיינען זוכט בעשעפטיגונג אלס פעראיינס-סעקרעטאר — קען אויך זיין שטונדענווייזע פאר זעהר מעסיגע בעלוינונג. אפערטען אונטער „פעראיינס-סעקרעטאר" אין אדמ. פון דער צייטונג. 2980

אזעלכעס איז נאך נישט געווען!

קינדער-גומי-מענטעלעך אין א גרויסען אויסוואהל אין אלע גרויסען פון 5 זל. אן עמפפעהלט די איינציגע פאבריק פון גומי-מענטלען

M. BOTJANSKI, ul. Ogrodowa 9. 3087

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

ווי אויך פערשיינע שייטלען

ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט

צו ביליגע פרייזען

— — און אנדולאציע — —

ביי קערש, סקווערווא 15

לינקע אפיצינע, 1-טער שטאק.

יעדער איינציגער

האט זיך איבערציינגט, אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען א"וו

צאהלט די העכסטע פרייזען

א.ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191=00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

שרייבן שעהן, שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף

ל. בערמאן אין 15 לעקציעס.

אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יידישען בריף אהן פעהלער אין משך פון איין חודש, אפילו דעם, וואס קאן גארנישט. די עלטער שפילט נישט קיין ראלע. זאוואדזקא 19, פראנט, 1. שט.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארם.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען=קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134=72

נעהמט אן פון $2\frac{1}{2}$ — 4 און פון 7 — 8 אווענד

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל=ארצט פאר הויט=

און גשלעכטס=קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245=21

נעהמט אן פון 8—11, זונטאג פון 10—1.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע - פרייזען.

DR. MED. J. ŁUBICZ

כירורג - ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 183=17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: הקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. אז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.03 נאכמיטאג.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

11-טען ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11

Lek.-Dentysta

F. DREJCER

przeprowadziła się na

ul. Sienkiewicza 52 (róg Nawrot).

telefon 204-40 2986

Doktór

Łagunowski

Piotrkowska 70

i róg Traugutta

Tel. 181-83.

choróby skórne,

weneryczne

i moczopłciowe

(Naświetlania promeniami Roentgena)

Przyjmuje od 8^{30} do $9\frac{1}{2}$ rano, od 1-ej do 2^{30} pp. od 6 do 8^{30} w., w niedziele i święta od 10 r. do 1-ej p. p.

כעמיש=

באקטעריאלאגישע

לאבאראטאריע

פ'ון מאגיסטער

ב. שאץ

פיעטריקאווער 37

פראנט, 2 שטאק.

אנאליזען פון קאל, אורין

לייכען און אנד.

מעסיגע פרייזען.

ENGLISH

פאראנפענגער און פארט גשריטענע. קאנווערסאציע, ליטעראטור ערטיילט א מעהיגער פעדאגאג. — אפערטען אין אדמיניסטר. פאר "Mir"

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאפ און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל געמענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דיטשען פראפעסאר דאקטאר בראבירקווינר בעזיטיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליימונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע ערען. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-לער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פאר זיין גענצליך אויסקורירען מיך פון א שווערער ברוך-קראנקהייט.

היינט פיהל איך מיך גענצליך געזונד.

א קראהן, רב.

פיטצונקאווי-זשווירסקי

לאדזשער... 104

פאר

כראפישע אנשטאלטען

דרוקערייען און פערלאגען

עמפפעהלט

די איינציגע אידישע ציינקאגראפיע אין לאדז

„גצלינקס" טעל.: 241-24

לעטשניצע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137=63

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען

וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש, סלאבאדסקי, קערשנער, שיפמאן, שטירגעלד, שמערלאווסקי

ווי אויך ווייזיטען אין שטאט.

עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט

צאהן-ארצט לאזשינסקא-סטאראפאלסקא

א בעראטונג ביים אויגען-דאקטער נאר 3 זל.

לעטשניצע

פון דאקטוירים=ספעציאליסטען

17 זגיערזשער 17,

טעלעפאן 116=33

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען

ד"ר גאלדשטיין=פאלאק, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראקאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רוזשאנער, ד"ר ווייבערג, ד"ר סטופעל, צאהן-ארצט גראדזיענטשיק=קראשיאווא

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע עלעקטריזאציע און ערצטליכע אנאליזען.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע=בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אווענד

זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

„SANATO"

כירורגיש=וועכנעריז-אנשטאלט

אגראדאווא 10, טעל. 213-57

1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד. רייטלער=סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען

200 זל.

אופיזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאקאוו

כירורגישע אפטיילונגען ד"ר מעד. ס. קאנטאר.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.

קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט ראסטעטיק.

-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. –

וויזיט 3 זל.

Starszy Felczer

L. Tajchner

אלטשטאדט 12 טעל. 165-72

בעזיצט א 23-יעהריגע שפיטאל-פראקטיק אין ווארשא און אין לאדז.

נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטן

א גאנצען טאג.

פאר ארימע אויפנאהם פון 8—10 פריה נור 1 זל.

spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. ... & D. ...

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska ...